National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
National Library
Bibliothèque Nationale

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL KOLMAPÄEVAL JA REEDEL

Nr. 42 (3241) XXXV aastakäik | Kolmapäeval, 4. juunil 1986 — Wednesday, June 4, 1986 | Üksiknumbri hind 70 senti

Eesti Sihtkapital Kanadas parim tegevusaasta

Hans Lupp valiti tagasi ESK esimeheks

Möödunud kolmapäeva õhtul toimus Eesti Maja väikses saalis Eesti Sihtkapital Kanadas peakoosolek, millest 103-st liikmest võtsid osa kas isiklikult kohal olles või volitustega 86 liiget. Koosolekut juhatas põhikirja kohaselt H. Lupp, protokollis sekretär H. Teder.

Koosoleku avamisel märkis esimes H. Lupp, et ESK loodi ja tegutseb Kanada seaduste kohaselt ning kuulub Kanada riikliku kontrolli alla. Möödunud aastat võib pidada parimaks oma senise tegevusaja vältel, seda nii laekumiste kui ka tunduvalt suurenenud toetusannetuste tõttu. ESK seisab tugeval alusel, mis lubab optimistlikult vaadata tulevikku. Koos juba teadaolevate summade laekumistega on ESK varanduste seis praegu üle 850.000, kusjuures kinnisvara on arvestatud ainult raamatupidamise väärtusega.

Leinaseisakuga mälestati möödunud aastal surma läbi lahkunud liikmeid, kes olid Jaan Hion, Evald Sõerd, Tiina Teder ja Helene Saage Thunder Bayst.

Pikas tegevusaruandes märkis H. Lupp, et ESK on lähedal ajale,

mil eesti ühiskonna ja eestlaste huvide teenistuses seisev rahvuslik kapital oma koguväärtuses ületab ühe miljoni dollari piiri.

Möödunud aastal laekus rahalisi annetusi koos testamendi pärandustega 2,5 korda rohkem eelmisest aastast; laekus esimene suuremasummaline, $60.000 ja pikema tagasimaksmise tähtajaline ilma intressi nõudeta laen; selle summa investeeringu kasvik jääb ESK-le Edward ja Salme Trei fondi.

Rahaliste sissetulekute kogusumma $380.400 on ligemale 2,5 korda kõrgem eelmise aasta omast ja ligemale 1,5 korda kõrgem eelarves nähtust. Organisatsioonid saavad Eesti Sihtkapital Kanadas koos 1985. a. kapitali kasumist tulenevate toetustega kokku suurima summa kui kunagi varem. Uute eri- ja mälestusfondide rajamine ESK raames on olnud elavam, samuti tõusis ESK-le tehtud testamentide arv.

Springmount'is asuva aiandusäri järjekordselt hea töötulemuse tõttu saadi $32.000.

Kapitali kasv on võimaldanud toetusi anda kokku $80.000. Lisaks eelmisel neljal aastal teatatuile on toetuste väljamakse tehtud: $1000 — Hamiltoni Helletajad, $800 — EELK Kanada Praostkond (leerialiste teatmeteose kirjastamiseks), $1500 — Eesti Gaidide Malev Kanadas (Aide ja August Nüüdi fondist, edaspidi AAH), $750 — Eesti Kunstnike Koondis Torontos (Hanno Kampuse mälestusfondist), $1000 — Eesti Skautide Malev Kanadas (August Haavaniidu fondist, AH), $1500 — Eesti Skautide Malev Kanadas (AAH), $700 — Skautüksus Lembitu Malev — (AH), $1000 — EKN Eesti Rahvusfond Kanadas, $1000 — Estonia Koor, $500 — Tartu Instituut. Kokku $9.750.

Toetuste väljamaksmise protseduur on lõppfaasiš: $1000 — Eesti Gaidide Malev Kanadas (AH), $500 — Eesti Keskarhiiv Kanadas, $2000 — Eesti Muusika Fond (Fanny ja Heinrich Karu mälestusfondist), $1000 — Eesti Skautide Malev Kanadas (AH), $2000 — Eesti Võitlejate Ühingute Liit Kanadas (ajalooraamat), $3000 — EKN Eesti Rahvusfond Kanadas (FHK), $2000 — Lõuna-Ontario Eestlaste Laste Suvekodu (FHK), $500 — Montreali Eesti Täienduskool (AH), $300 — Pater Noster Fond (kiriku seinatahvel), $1000 — Sport-Laager '86 (AH), $2000 — Tartu Instituut (dr. A. Võõbuse ajalooraamat (AH), $3000 — T. E. Naisseltsi Jõekääru Laste Suvekodu (AH), $1500 — T.E.S. Täienduskoolid (AH), $500 — T. E. Võitlejate Ühing (sõjavigastatute abistamiseks, AH), $500 — Vancouveri Eesti Täienduskool (AH).

Mälestus- ja erifondide loomise vastu on eriti viimasel ajal huvi tõusnud. Käsil on kolme uue fondi loomine.

Praegu on ESK juures 13 fondi kogusummas $458.000. Testamendi-pärandustena on laekunud tänaseni $350.000, selle summa sisse kuuluvad ka mitmed mälestusfondid.

Owen Soundi linna külje all asuv Haavaniit's Springmount Nurseries and Landscaping Ltd. 1985. a. ärilise tegevus osutus sama heaks kui eelmisel aastal, kasumist sai ESK $32.000. Äri läbimüük on alates 1979. aastast, mil see oli esmakordselt täisajaliselt ESK valduses, 1985. aastaks tõusnud 234 prots. võrra — $379.900-le.

ESK tulude ja kulude aruande esitas laekur H. Mäeste. See näitas tulude poolel annetusi $259.789.51, koos liikmemaksude ja intressidega $320.426.51. Väljaminekute poolel oli suuremaks kulupostiks toetused $117.709.49, koos muude väljaminekutega $126.548.23, jättes aasta ülejäägiks $193.548.23.

ESK varanduslik seis oli möödunud aasta lõpul $800.926.54.

Pärast revisjonikomisjoni ja välisrevidendi protokollide lugemist järgnenud diskussioonil tulid esile tavakohased arusaamatuste arutlemised A. Haavaniidu ja juhatuse vahel; need on kordunud aastast-aastasse ja seekord soovitasid H. Jõe ja K. Novek, et juhatus selle A. Haavaniiduga omavahel lahendaks ning esitaks tulemused järgmisele peakoosolekule, kuna see küsimus on loonud ESK ümber ebakõla.

Tegevuskavas on ettenähtud jätkata senist eesti ühiskonna teenimist, jätkata selgitustööd testamentide tegemiseks vältimaks kardetavat momenti, et inimeste elutöö läheks N. Liidule, panna rõhku ESK tegevuse tutvustamisele, aidata kaasa laekumistele kui on sellega seotud erisuunad, jätkata eri- ja mälestusfondide loomist,

võtta ESK hoole alla organisatsioonide fondid nende majanduse kindlustamiseks, jätkata toetuste andmist ja investeerida väga kindlal alusel, kuid tulutoovalt.

(Järg lk. 12)

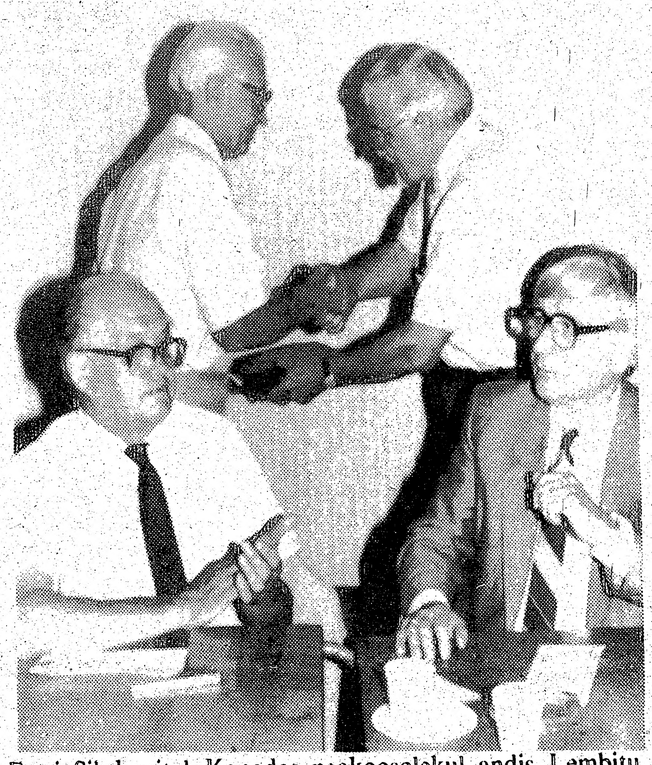

Eesti Sihtkapital Kanadas peakoosolekul andis Lembitu Skautmaleva vanem skm. Heino Jõe Aleksander Haavaniidule üle poiste tööraamatu, et näidata suurele annetajale, mida noored on tema annetusega teinud. Pildil A. Haavaniit (vasakul) ja H. Jõe suruvad teineteise käsi, ees koosolekust osavõtnud Lembit Pikkov ja Viktor Rein.

Foto: Vaba Eestlane

N. Liit nõustus Kanada uurimiskomisjoni vastu võtmiseks

OTTAWA — N. Liit on nõustunud kõigi tingimustega, mis Kanada föderaalvalitsuse uurimiskomisjon neile ette seab, kes soovib reisida sinna tõendite kogumiseks nende natsisõjakuritegudes kahtlustatute üle, kes elavad Kanadas.

„Kanada advokaatidele antakse võimalus küsida tunnistajailt kõiki küsimusi, mis neid huvitavad sellega ühenduses," ütles Alexei Makarov antud intervjuus. „Komisjoni nõue on rahuldatud."

Üks uurimistega seotud ametnik ütles siiski, et ta pole täiesti kindel,

et N. Liit võiks olla päri nende rangete ettevaatusabinõudega, mis olid ettenähtud komisjoni esimehe kohtunik Jules Deschenes'e poolt.

Komisjoni kaasnõunik Michael Meighen, kes käis hiljuti Eesti Majas sellealalisile küsimusile vastamas, ütles Makarovi arvamise kohta, et „ma ei tea, kas ma jagan just seda vaadet".

Varem oli maikuul N. Liidu valitsus öelnud Deschenes'ele, et neil on 34 tunnistajat, kes on ettevalmistunud tunnistamaks kahe kanadalase vastu, üks neist on endine Toronto ärimees. N. Liit ütles, et komisjoni liikmed võiksid küsitleda tunnistajaid üle ja uurida dokumente, aga mitte enne kui 10. juunil. Sellejuures polnud räägitud ettevaatusabinõudest kui nad võiksid kohtuda.

Kui Deschenes teatas novembris 1985, et komisjon võiks reisida N. Liitu, ta ütles, et nad võivad teha seda ainult siis, kui kanada kahtlusaluste indentsus jääb kaitstuks, kui iseseisvaid tõlkijaid saab kasutada ja kui tunnistajaid saab küsitleda vastavalt kanada tõendusmaterjalide kogumise tavade kohaselt.

Ühe neist tingimusist on N. Liit jõudnud juba murda, kui ta tegi teatavaks kahe kahtlusaluse nimed.

(Järg lk. 12)

14. juunil 1986 algusega kell 11 e.l. toimub

KÜÜDITAMISE

BALTI LEINAJUMALATEENISTUS

St. Catharinesi katedraalis, 65. Church St.

Järgneb demonstratsioon kell 12.15 päeval linnavalitsuse ees.

Daamidel, kui võimalik, palutakse ilmuda rahvarõivais.

ST. CATHARINESI EESTI SELTSI JUHATUS

Thatcher soovitas palestiinlastele suuremaid õigusi

JERUUSALEMM — Inglise peaminister Margaret Thatcher soovitas Iisraelile, et nad annaksid palestiinlasile Iisraeli poolt okupeeritud aladel suuremaid õigusi oma asjade ajamiseks. Iisraeli peaminister Shimno Peres vastas, et Iisrael on katsunud parandada 1.4 miljoni palestiinlase elu oma territooriumil, aga ta soovitas „kannatlikkuse strateegiat".

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080

Eesti, Läti ja Leedu lipud Beethoveni Halli ees Paneuroopa 60. aastapäevale pühendatud pidustusel. Eesti lippur Johannes Muutra, Läti lippu hoiab leedulane Rimants Gumuliauskas (Saksamaalt), Leedu lippur Jonas Lemezhis.

Stalini tütre missioon

Ükski vaba maailma ajakirjanik ega poliitik ei pühendaks Svetlana Allilujeva nimelisele vananevale naisele mingit tähelepanu kui ta poleks maailma kõigi aegade julmema diktaatori Josef Stalini tütar, kes on eriti avalikkuse tulipunkti kerkinud oma rahutute rännakutega siia- ja sinnapoole raudeesriiet. See oli seitseteist aastat tagasi kui Svetlana Allilujeva põgenemine N. Liidust läände oli kogu maailmas sensatsiooninumbriks, kuid samuti löödi üllatunult käsi kokku kui Stalini tütar otsustas 1984. aastal Inglismaalt N. Liitu igaveseks tagasi minna. Kuid see „igavene periood" osutus väga lühikeseks, kuna Svetlana raputas möödunud aprillis koos oma tütrega jällegi jalgadelt kommunistliku paradiisi tolmu ning saabus Ühendriikidesse, kuhu tal oli võimalik tagasi tulla tähelepuriigi kodanikuna.

Keegi ei kahtle selles, et Josef Stalini tütrena on Svetlana Allilujeva tugeva poliitilise värvinguga isik — ja seda nii siin- kui sealpool raudeesriiet. Kuigi ta ei ole aktiivselt poliitilisest elust osa võtnud, jälgitakse tema liikumisi läbi raudeesriide edasi-tagasi ilmse tähelepanuga nii läänes kui idas ning tema pikki ja rahutuid rännakuid parema elukoha otsimise sildi all ei vaadelda mitte ainult kui isikliku elu korraldamise samme, vaid ka kui poliitilise tagapõhja operatsioone.

Moskva on täpselt teadlik, kui suurel määral Allilujeva elukohavahetused on tingitud tema isiklikest tunnetest või kui palju on siin tegemist Kremli instruktsioonide järele teostatud KGB manöövritega, kus Stalini tütar mängib seda osa, mis talle kõrgemalt poolt ette on kirjutatud. Selle mängu tagapõhja otsingul võib teatud järeldusi teha Allilujeva jutuajamisest, mis ta andis Ühendriikide ajalehele „New York Times'ile" kui ta äsja teistkordselt N. Liidust lahkus ning uuesti Ühendriikidesse naasis. See jutuajamine hõlmab ligemale ühe lehekülje suurekaustalise ajalehe ruumist ning jätab hoolikal lugemisel ja analüüsimisel mulje, et Stalini tütar lahkus N. Liidust 1967. aastal tõesti vabal tahtel ning läks ka sinna tagasi omal soovil. Seda ei saa aga ütelda tema nüüdse lahkumise kohta. N. Liidust, kuna poliitbüroo poleks juba prestiizhi pärast lubanud Allilujeval Venemaalt Ühendriikidesse minna. Siin pidid olema teised põhjused, mis peituvad varjatud kujul ka Allilujeva jutuajamises. Samuti tundub tõenäolisena, et Allilujeva lahkus 1984. aastal küll vabal tahtel kuid KGB instruktsioonide kohaselt läänest ja läks tagasi Venemaale, kus ta oma pressikonverentsidel atakeeris läänemaailma, eriti Ameerika Ühendriike.

Allilujeva ei räägi jutuajamises midagi oma põgenemise motiividest N. Liidust 1968. aastal, kuid võib oletada, et ta lahkus tõesti siirate kavatsustega ning lootis oma kirjut minevikku ja õudseid mälestusi maha jättes alustada läänes uut elu. Abiellunud Ühendriikides ameerikalasega läks ta pärast tütre sündimist peatselt mehest lahku ja siirdus lõpuks Inglismaale, kust ta pärast 17 aastast läänes elamist läks tagasi N. Liitu. Kodumaale siirdumise põhjused on äärmiselt ebaselged ja udused: Allilujeva mainib, et KGB tõmbas ta tõenäoliselt oma võrku, kuna ta sai pidevalt Moskvast telefonikõnesid oma pojalt, kes kutsus teda koju tagasi, et ühineda oma eelmisest abielust lastega ja lastelastega. Tegelikult oli siin aga oletatavasti tegemist vaikse kokkuleppega, mille raamides Allilujevale lubati Venemaal ilus ja muretu elu koos oma perekonnaga kui ta vastutasuks läänerriike kogu maailmale kirjeldab.

Moskva pidas sõna ja Allilujeva sai talle lubatud ilusa elu. Ta elas esialgu kallis hotellis, hiljem ühe surma läbi lahkunud poliitbüroo liikme luksuskorteris. Talle võimaldati ostusid teha kõrgemate parteiliikmete erikauplustest ning oma sünnimaa Gruusia külastamisel anti alaliselt tema käsutusse luksusauto koos autojuhiga. Vastutasuks andis Allilujeva pressikonverentsi, kus ta andis selgelt mõista, et ta vihkab Ameerikat ja ameeriklasi. Nüüd Ühendriikidesse tagasi tulles väidab Allilujeva, et tema sõnad olid valesti tõlgendatud ja edasi antud ning et need olid muudetud tavalisteks propagandafraasideks.

Miks keeras Stalini tütar nüüd aga N. Liidule uuesti selja ning tuli tagasi Ühendriikidesse? Allilujeva katsub seda põhjendada väitega, et Venemaal elav perekond pole teda aktsepteerinud ja ta hakkas tundma ennast võõrana. See väide tundub nõrgana, kuna Allilujeva jutuajamise teine pool laseb oletada, et põhjused olid siin palju sügavamad ning põhiliselt poliitilised, nähtavasti kõrgemalt poolt inspireeritud ja heaks kiidetud, et N. Liidu uut juhti Mihhail Gorbatshovi Ühendriikides ja läänemaailmas populariseerida. Lühidalt: Stalini tütrel oli uuesti läänemaailma saabumisel oma kindel missioon.

Allilujeva räägib küll, et Gorbatshovi mõtted ja kavatsused N. Liidu allakäinud majanduselu parandamiseks ei paku erilist uut, kuid ta ülistab parteijuhti kui suurt idealisti, kelle suuremaks eesmärgiks on rahu taotlemine ja säilitamine. Oma suurte plaanide teostamisel tuleb tal ühest küljest võidelda agressiivsete sõjameestega ja teisest küljest partei konservatiividega, kes ei poolda uuendusi vaid eelistavad paigaltammumist. Kui Allilujeva lõpuks kinnitab, et ta soovib Gorbatshovile õnne nõukogude ühiskonna avamiseks ning selle muutmiseks rohkem tsiviliseeritud ja tõeliselt demokraatlikuks ühiskonnaks, siis tundub see võrdlemisi läbipaistva propagandafraasina. Kokkuvõttes näib, et Allilujeva peab oma jutuajamisel, mis avaldati tema ettepanekul ja mida ta enne selle trükis avaldamist põhjalikult kontrollis, kindlalt kinni teemast: Mihhail Gorbatshov on hea mees ja maailmarahu looja —aidake teda nõukogude majanduse ülesehitamisel ning punaarmee marssalite ja partei bürokraatide vastu võitlemisel!

K. A.

Eesti, Läti, Leedu lipud Paneuroopa pidustusel

Paneuroopa liikumise 60. aastapäevale pühendatud pidustus Bonnis

Paneuroopa liikumise idee tekkis kahekümnendate aastate algul ja võttis ulatusliku ilme pärast seda, kui Jaapanis 1894. aastal sündinud Austria-Ungari diplomaadi poeg Richard von Coudenhove Kalergi selle idee kavandas oma teoses „Paneuroopa".

Paneuroopa idee teostamiseks, mis nägi ette Euroopa Ühendriikide loomist, andis tubli panuse ka Eesti Vabariigi diplomaat ja välisminister Karl Robert Pusta, kes oli tol ajal üks kesksemaid Paneuroopa liikumise pooldajaid ja selle idee teokssaamise eest võitlejaid.

1930. aastal esitati Prantsuse välisministri Aristide Briandi poolt Paneuroopa Unioni kava Rahvasteliidule, mis oli Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni eelkäijaks. Paneuroopa Unioni idee levis enne II Maailmasõda peamiselt haritlasringkondades, kuid pärast II maailmasõja lõppu, kui Nõukogude Liit oli okupeerinud Ida- ja osa Kesk-Euroopa riike ning ohustas oma agressiivse poliitikaga Lääne-Euroopa demokraatlike riike ja rahvaid, tõusis juba konkreetselt päevakorda vaba Euroopa demokraatlike jõudude ühendamine, mida igati toetavad ka Ameerika Ühendriigid.

Paneuroopa juubelipidustused algasid Bonnis, Bethoveni Hallis 2. mail ja kestsid kuni 4-nda maini.

2. mail Paneuroopa liikumise juubelipidustuste avatseremoonial ütles oma sõnavõtus Pan-euroopa Unioni Põhja-Westfaleni ringkonna president Erich Mende, et tuleviku vabasse Euroopasse kuuluvad ka Eesti, Läti ja Leedu ning Poola ja Ungari ning miks mitte ka totalitaarse rezhiimi alt vabanenud vene rahvas.

Dr. Vittoria Pons Shveitsist, kes on Rahvusvahelise Paneuroopa Unioni peasekretär, kutsus oma sõnavõtus Euroopa riike ühinema föderatsiooni alusel, nagu seda on Shveitsi. Ta rõhutas, et Euroopa peaks olema poliitiliselt ühtne ja tugev, et olla võimeline ise kaitsma oma julgeolekut suure idanaabri vastu. Euroopa peab saama poliitiliselt iseseisvaks, et säilitada oma rahvaste rikkaliku kultuuri ja keeli. Selles suunas tuleb meil liikuda.

Päeva viimaseks sõnavõtjaks oli Saksamaa Paneuroopa Unioni President dr. Alfons Goppel, kes ütles oma kõnes, et meie, üle 300 miljoni eurooplast, vajame Paneuroopa Unioni, täpselt samuti nagu viimane vajab meid. Edasi ta rõhutas, et vabaduse ja demokraatia vaenlased püüavad eurooplaste seas õhutada anti-amerikanismi, kuid see on vabaduse ja progressi vaenlaste asjata katse.

Edasi järgnes pidulik kontsert.

Laupäeval, 3. mail toimus Paneuroopa Unioni lippude pidulik sissekandmine konverentsi saali. Kui selle piduliku tseremoonia juhataja dr. Erich Mende ütles, et Paneuroopa Unioni lippude ees kantakse Eesti, Läti ja Leedu lippe, puhkes saalis tormiline aplaus.

Päeva piduliku konverentsi üks viimaseid sõnavõtjaid oli Rahvusvahelise Paneuroopa Unioni president dr. Otto von Habsburg, kes oma sõnavõtus rõhutas, et Euroopa ei lõpe veel raudeesriide juures ja sellest on veel vähe, kui härra Gorbatshov lubab oma Euroopa suunas sihitud raketid viia *Uurali* taha, tal tuleks samuti ka oma okupatsioniväed Euroopast välja viia.

Õhtul toimus suur kunstimeistrite kontsert, kus esinesid lauljad ja tantsijad mitmest Euroopa maadest.

Pühapäeval, 4. mail toimus dr. Konrad Adenaueri majamuuseumi külastamine ja tutvumine Bonni vaatamisväärsustega, millega ka lõppesid Paneuroopa Unioni 60-ndale aastapäevale pühendatud pidustused.

PLO pankrotis?

NEW YORK (Reuter) — Palestiina Vabastamise Organisatsioon (PLO), koormatud suurte tervishoiu ja sotsiaalse hädaabi programmidega, välisesinduste majandamisega ja kõrge sõjaväelise eelarvega olevat pankroti lävel, väidab ajakiri „Forbes Magazine".

Ajakiri ütleb, et paljude usutelude kestel diplomaatidega ja rahandusettevõtetega on selgunud, et PLO sissetulekud möödunud aastal o'id 154 miljonit dollarit, väljaminekud aga 310 miljonit dollarit. Artikkel märgib irooniliselt, et PLO viimaseks lootuseks võib kujuneda USA toetus, kuna PLO kokkuvarisemine avaks organisatsiooni radikaalsetele ringkondadele, mis poleks USA-le meelepärane ega soodne.

Alustati USA presidendivalimiste eeltöödega

DETRIOT — USA järgmise presidendi valimise kampaania läks käiku rohkem kui kaks aastat enne valimisi. Mitmed Michigani republikaanid andsid sisse sooviavaldused delegaatideks saamiseks 1988. a. toimuvale presidendi valimise konventsioonile, mis on veel 26 kuu kaugusel.

Kommentaarid

Ameerika Ühendriikide multi jonär Armand Hammer pidas o kohustuseks kohe N. Liitu abi ma tõtata kui Kreml lõpuks pä mitmepäevalist kõhklemist ja kimist teatas, et Tshernobõli a mi-jõujaama katastroofiga on taga ja radioaktiivse kiirguse rid vajavad abi. Hammer lasi eralennukisse pakkida poole m ni dollari eest ravimeid ja võ kaasa eriala arsti dr. Robert G kellega kihutati Moskvasse. võeti Hammer ja dr. Gale v Kremli kõrgete tegelaste poolt parteijuht Gorbatshov lasi le märkuse, et kogu läänemaa peaks üles näitama sellist abi midust Tshernobõli õnnetuse hul nagu seda tegi Armand H mer.

Gorbatshovi etteheide lääne dele on täielikult põhjendam kuna läänes ei leidu vist üh Hammeri kaliibrilist nõukog sõpra, kes on teinud venelas juba Lenini päevist hiigelärisi teeninud nendelt miljoneid d reid. Hammeri isa oli muide kommunistliku partei asuta Ameerika Ühendriikides ja H mer ise on pidevalt propageer sõprust ja koostööd N. Liid olles sellega paarishärjaks koos se USA miljonäri Cyrus Eato N. Liidu propagandavankri ee

Veidi kummaline oli ka dr. hinnang nõukogude arstitead kiirguse ohvrite ravimisel. kes tegi mitmele kiirguse ali natajale Hammeri lennukis k toodud luuüdi varudest ülekan pidas vajalikuks kinnitada, Liidu arstiteadus on kõrgel mel ja kasutab moodsaid m teid ohvrite ravimiseks. Selle puhul jääb ainult imestada põhjus oli dr. Gale'il ravim üle ookeani sõita kui N. Liidu dal kõik arstid ja arstimisv did käepärast olid?

☆

Ühinenud Rahvaste Orga sooni kohale on kogunenud s murepilved. Seekord ei ole mist suurte tüliküsimuste lah misega ega maailmaorganisa ni endise peasekretäri dr. Waldheimi isikut puudutavate jaste andmete väljaandmiseg di organisatsioonidele, vaid tõsisema brobleemiga — ühi rahvaste koostöölise organisa ni pankrotti tunnistamisega.

Maailmaorganisatsiooni n duslike raskuste põhjused o gakatsutavad — ämblikuvõr liselt laiali venitatud organisa on elanud üle jõu ja kulutan ha restoranis liiga palju ka jooke tarvitanud miljonäri ko Raha kulutamine on toimun da libedamalt ja kergekäelis et maailmaorganisatsiooni guste allorganite ja komis eesotsas istuvad inimesed esindavad väikesi ja vaeseid vaid ning kes on harjunud s et nemad annavad raha väl na suuremad riigid eesotsas riikidega, maksavad kõik ne lud kinni.

Ühinenud Rahvaste Org sooni majanduslikest aruan selgub, et ligemale pooled liikmest maksavad maailma satsiooni ülevalpidamiseks minimaalse summa — see dab 0,01 protsenti ÜRO eel Kaks kolmandikku liikmete sellega moodustavad peaass koosolekutel toimuvatel hääle tel kindla enamuse, maksav gusummas ainult 2 protsenti ves ettenähtud kuludest. Ne riiriigid, kelledel kõigil on v suurriikidega hääletamisel hääl, esitavad sageli naiivs ebapraktilisi ettepanekuid, lõpmatuseni arutatakse ja

50. aastapäevale pühenda-
iab leedulane Rimants Gu-

pa pidustusel

tud pidustus Bonnis

puhkes saalis tormiline aplaus.
Päeva piduliku konverentsi üks
maseid sõnavõtjaid oli Rahvus-
nelise Paneuroopa Unioni presi-
nt dr. Otto von Habsburg, kes
a sõnavõtus rõhutas, et Euroopa
lõpe veel raudeesriide juures ja
llest on veel vähe, kui härra
rbatshov lubab oma Euroopa
unas sihitud raketid viia Uurali
a, *tal tuleks* samuti ka oma oku-
tsiooniväed Euroopast välja viia.
õhtul toimus suur kunstimeistri-
kontsert, kus esinesid lauljad ja
ntsijad mitmest Euroopa maa-
st.

Pühapäeval, 4. mail toimus dr.
onrad Adenaueri majamuuseumi
lastamine ja tutvumine Bonni
atamisväärsustega, millega ka
ppesid Paneuroopa Unioni 60-nda-
aastapäevale pühendatud pidus-
sed.

LO pankrotis?

NEW YORK (Reuter) — Pales-
ina Vabastamise Organisatsioon
PLO), koormatud suurte tervis-
oiu ja sotsiaalse hädaabi pro-
rammidega, välisesinduste majan-
amisega ja kõrge sõjaväelise eel-
rvega olevat pankroti lävel, väi-
ab ajakiri „Forbes Magazine".

Ajakiri ütleb, et paljude usutelu-
e kestel diplomaatidega ja rahan-
lusettevõtetega on selgunud, et
PLO sissetulekud möödunud aastal
id 154 miljonit dollarit, väljami-
ekud aga 310 miljonit dollarit.
Artikkel märgib irooniliselt, et
PLO viimaseks lootuseks võib ku-
juneda USA toetus, kuna PLO kok-
kuvarisemine avaks organisatsioo-
ni radikaalsetele ringkondadele,
mis poleks USA-le meelepärane
ega soodne.

Alustati USA presidendivalimiste eeltöödega

DETRIOT — USA järgmise pre-
sidendi valimise kampaania läks
käiku rohkem kui kaks aastat enne
valimisi. Mitmed Michigani repub-
likaanid andsid sisse sooviavaldu-
sed delegaatideks saamiseks 1988.
a. toimuvale presidendi valimise
konventsioonile, mis on veel 26 kuu
kaugusel.

Kommentaarid

Ameerika Ühendriikide multimiljonär Armand Hammer pidas oma kohustuseks kohe N. Liitu abistama tõtata kui Kreml lõpuks pärast mitmepäevalist kõhklemist ja vaikimist teatas, et Tshernobõli aatomi-jõujaama katastroofiga on tõsi taga ja radioaktiivse kiirguse ohvrid vajavad abi. Hammer lasi oma eralennukisse pakkida poole miljoni dollari eest ravimeid ja võttis kaasa eriala arsti dr. Robert Gale, kellega kihutati Moskvasse. Seal võeti Hammer ja dr. Gale vastu Kremli kõrgete tegelaste poolt ning parteijuht Gorbatshov lasi lendu märkuse, et kogu läänemaailm peaks üles näitama sellist abivalmidust Tshernobõli õnnetuse puhul nagu seda tegi Armand Hammer.

Gorbatshovi etteheide läänerii kidele on täielikult põhjendamata, kuna läänes ei leidu vist ühtegi Hammeri kaliibrilist nõukogude sõpra, kes on teinud venelastega juba Lenini päevist hiigelärisid ja teeninud nendelt miljoneid dollareid. Hammeri isa oli muide üks kommunistliku partei asutajaid Ameerika Ühendriikides ja Hammer ise on pidevalt propageerinud sõprust ja koostööd N. Liiduga, olles sellega paarishärjaks koos teise USA miljonäri Cyrus Eatoniga N. Liidu propagandavankri ees.

Veidi kummaline oli ka dr. Gale hiinnang nõukogude arstiteadusele kiirguse ohvrite ravimisel. Arst, kes tegi mitmele kiirguse all kannatajale Hammeri lennukis kaasatoodud luuüdi varudest ülekandeid, pidas vajalikuks kinnitada, et N. Liidu arstiteadus on kõrgel tasemel ja kasutab moodsaid meetoteid ohvrite ravimiseks. Selle jutu puhul jääb ainult imestada, mis põhjus oli dr. Gale'il ravimitega üle ookeani sõita kui N. Liidul endal kõik arstid ja arstimisvahendid käepärast olid?

☆

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kohale on kogunenud suured murepilved. Seekord ei ole tegemist suurte tüliküsimuste lahendamisega ega maailmaorganisatsiooni endise peasekretäri dr. Kurt Waldheimi isikut puudutavate salajaste andmete väljaandmisega juudi organisatsioonidele, vaid palju tõsisema probleemiga — ühinenud rahvaste koostöölise organisatsiooni pankrotti tunnistamisega.

Maailmaorganisatsiooni majanduslike raskuste põhjused on käegakatsutavad — ämblikuvõrgutaoliselt laiali venitatud organisatsioon on elanud üle jõu ja kulutanud raha restoranis liiga palju kangeid jooke tarvitanud miljonäri kombel. Raha kulutamine on toimunud seda libedamalt ja kergekäelisemalt, et maailmaorganisatsiooni igasuguste allorganite ja komisjonide eesotsas istuvad inimesed, kes esindavad väikesi ja vaeseid rahvaid ning kes on harjunud sellega, et nemad annavad raha välja kuna suuremad riigid eesotsas Ühendriikidega, maksavad kõik need kulud kinni.

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni majanduslikest aruannetest selgub, et ligemale pooled 159-st liikmest maksavad maailmaorganisatsiooni ülevalpidamiseks ainult minimaalse summa — see tähendab 0,01 protsenti ÜRO eelarvest. Kaks kolmandikku liikmetest, kes sellega moodustavad peaassamblee koosolekutel toimuvatel hääletamistel kindla enamuse, maksavad kogusummas ainult 2 protsenti eelarves ettenähtud kuludest. Need piiririigid, kelledel kõigil on võrdselt suurriikidega hääletamisel üks hääl, esitavad sageli naiivseid ja ebapraktilisi ettepanekuid, mida lõpmatuseni arutatakse ja targutatakse ning millede jäädvustamiseks kilomeetrite pikkuselt paberit määritakse. Need pisiriigid on seni kontrollinud ka Ühinenud Rahvaste Hariduse, Teaduse ja Kultuuri organisatsiooni tegevust ja väljaminekuid ning aidanud kaasa N. Liidu algatuste läbisurumiseks maailmaorganisatsiooni üldkoosolekutel.

Kuid nüüd selgub, et mõõt on saanud täis — ligemale 60 riiki ei ole enam korralikult oma makse maailmaorganisatsioonile õiendanud, nende hulgas on ka Ühendriigid ja N. Liit. Ühendriigid on seni maksnud 25 protsenti ÜRO eelarvest, kuid on vähendanud nüüd oma panust 20 protsendile, ähvardades seda tulevikus veelgi kärpida. Paljud asjatundjad on arvamisel, et kui Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni tahetakse päästa majandusliku kokkuvarisemise eest, siis tuleb väljaminekuid piirata ning painutada kulutused kindla avaliku kontrolli alla.

Kuid majanduslikud probleemid ei ole ainsad ÜRO hauakivi tahujad. Poliitilised probleemid on sama suure tähtsusega ning nii kaua kuni n.n. Kolmanda Maailma riigid kõigi tähtsamate küsimuste häältamisel N. Liitu toetavad, muutub umbusk ÜRO tähtsuse ja tuleviku suhtes Washingtonis üha suuremaks ja sealt antavad toetussummad väiksemaks. Ja lõpuks — mis tähtsust on maailma asjade ajamisel ja korraldamisel ühel organisatsioonil, kes põhiliste küsimuste korraldamisel ja rahvusvahelise õigluse viljelemisel oma põhikirjast kunagi kinni pole pidanud!

AMI

Leerinoorte õnnistamine Hamiltoni koguduses: istuvad vasakult Kristina Laurimaa, koguduse õpetaja Tõnis Nõmmik, õp. Udo Petersoo, Linda Ploom; seisavad sopran Valve Tali, Tiia Ploom, Thomas Laurimaa ja organist Eva Rammo. Foto: L. Ploom

Leeripüha Hamiltonis

Päikesepaistelisel nelipüha I pühal toimus leeripüha Hamiltoni kirikus, kuhu olid kogunenud arvukalt sugulasi ja sõpru, täites pühakoja viimase kohani. Sirelite ja kevadlilledega kaunistatud kirikusse sisenesid leerinoored õpetajate U. Petersoo ja T. Nõmmiku juhtimisel. Õp. Petersoolt oli ka päevakohane jutlus, milles soovis, et hoitaks alal esiisade pärandit kiriku kui ka eestluse näol. Leerinoored, kes siin on ristitud ning tublideks täiskasvanuiks sirgunud, on osa võtnud gaidlusest-skautlusest, lõpetanud hästi siinse täienduskooli, on aidanud kaasa siinse rahvusgrupi üritustel. Eriline kiitus ödedele Tiia ja Linda Ploomile kes on suure panuse annud H. E. Võitlejate Ühingu ürituste kaunistamiseks, mille eest nad väärivad tänu ka nende suurpäeval.

Pidulikku teenistust kaunistas oma meeldiva lauluga sopran Valve Tali, esitades sileesia rahvaviisi „Ilusaim Kristus" ning G. F. Händeli „Võimas Looja".

Armulaua jagamine toimus kahe õpetaja poolt ühiselt ning osavõtjaiks olid leerinoorte kõrval nende vanemad ja lähemad sugulased-sõbrad.

Õnnistati leerinoored: Kristina Laurimaa, Thomas Laurimaa, Linda Susan Ploom ja Tiia Mai Ploom.

Rohkete lillesülemitega lahkusid noored kodudesse, et seal ühiselt külalistega rõõmu tunda ühest ilusast päevast.

Prantsuse agronoomi ärritav väitekiri

PARIIS — Väitekiri, milles tehti küsitavaks natside gaasikambrite eksistents II maailmasõjas ja selle aktsepteerimine prantsuse ülikoolis, vallandas protestitormi kogu Prantsusmaal möödunud laupäeval.

Nantes'i ülikool andis aasta tagasi filosoofia doktori kraadi agronoomile 66-aastasele Henri Roques'ile väitekirja eest, milles öeldi, et pole olemas mingit veenvat tõendit, et gaasitamine üldse toimunuks, kuid mis sai teatavaks alles möödunud nädalal. Väitekiri võitis spetsiaal-auhinna, olles palju üle keskmise tasemega.

„Le Monde" avaldas esiküljel juhtkirja nimetades seda „väljakannatamatuks väitekirjaks" ja päevaleht „Liberation" ütles, et „Nantes'i ülikoolile on pandud pitser antisemiitliku väitekirjaga".

Kui prantsuse TV küsis, mida ta mõtles surmavast Ziklon B gaasist, mis leitud ruumides oli kasutatud, ütles Roques, et seda võidi kasutada tugeva desinfitseerimise vahendina deporteeritute kaitseks ja haiguste vältimiseks.

Radioaktiivne hirm peletab Soomest turistid

HELSINGI — Üle 10.000 välismaalase on tühistanud oma reisid Soome. Kuuldused radioaktiivsest kiirgusest on põhjustanud Soome turismile kalliks minevaid tagasilööke. Silmatorkavam nähe sellest oli äsja New Yorgis, kus Finnair'i lennu hilinemine viis arusaamisele, et lennuk ei usalda enam lennata tagasi Soome, kuna „kogu Euroopa on nii tugevasti mürgitatud".

Balti Vabadusauhindu USA poliitikuile

Ühendatud Balti-Ameerika Komitee tähistas 25. aastapäeva

Washingtonis tegutsev Ühendatud Balti-Ameerika Komitee, mis esindab seal valitsusasutuste, Kongressi ja avalikkuse ees kolme Ühendriikide asuva balti rahvusgrupi keskorganisatsioone, tähistas esimesel mail oma 25. aastapäeva. Selle tähtpäeva puhul korraldati vastuvõtt Ühendriikide Kongressi Esindajatekoja ühes büroohoones Kapitooliumil kus Komitee poolt anti üle Balti Vabadusauhinnad mitmele Kongressi liikmele ja Ühendriikide valitsuse ametikandjale. Vastuvõtust võttis osa üle 250-e inimese, nende seas Kongressi liikmeid, valitsuse ametnikke ja eesti, läti ning leedu organisatsioonide esindajaid.

Balti Vabadusauhind austab neid isikuid kes on ülesnäidanud tugevat toetust Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuste taastamise põhimõttele ja on tegelenud inimõiguste küsimustega nendes okupeeritud riikides.

Colorado osariigi vabariiklikusse parteisse kuuluvale senaator William Armstrong'ile anti see auhind tunnustuseks tema pingutuste eest,

seoses püüdlusega ühendada „maailma noorimat poliitvangi" Kaisa Randperet tema vanematega, kes teatavasti põgenesid Rootsi augustikuus 1984.

Samuti nimetati senaator Armstrongi üldist pühendumist vabaduse edendamisele Ida-Euroopas ja N. Liidus.

Michigan'i osariigi demokraatlikusse parteisse kuuluv senaator Donald Riegle ja New Yorgi osariigi ühe valimisdistrikti Esindajatekoja liige, Vabariiklane William Carney said Balti Vabadusauhinna nende toetuse eest Balti riikide vabaduse ja enesemääramise põhimõttele. Mõlemad neist esitasid Kongressis sel aastal Balti Vabaduspäeva resolutsioonid, senaator Riegle Senatis ja Esindajatekoja liige Carney selles kojas.

Leedu päritoluga noort Valge Maja ametikandjat Linas Kojelis't ja välisministri abi asetäitjat Euroopa asjades Mark Palmer'it tunnustati kõnesoleva auhinnaga samuti nende pühendumise eest Balti rahvaste vabaduse ja enesemääramise põhimõtetele,

kusjuures nimetati esimese tööd presidendi staabis Valges Majas ja Palmer'i tegevust välisministeeriumis.

Ühendriikide riikliku Euroopa Julgeoleku ja Koostöö Komisjoni üks kahest esimehest, demokraatlikusse parteisse kuuluv Esindajatekoja liige Maryland'i osariigist Steny Hoyer võttis vastu Balti Vabadusauhinna selle komisjoni staabi nimel, keda austati nende toetuse eest Eesti, Läti ja Leedu rahvaste vabaduspüüdlustele ning eriti nende töö pärast inimõiguste küsimustes seoses Balti riikidega, toetades balti rahvaid nn. Helsingi protsessi raames.

Kongressi ametlikku protokolli tegid vastavad sissekanded Ühendatud Balti-Ameerika Komitee aastapäeva puhul mitmed tuntud Kongressi liikmed, nimetades ka oma kolleege keda austati Balti Vabadusauhinnaga. Protokollis avalduste tegijate hulgas olid järgmised Kongressi liikmed:

Esindajatekoja vähemusfraktsiooni vabariiklaste liider Robert Michel Illinois'i osariigist, Senati Välissuhete Komisjoni esimees, vabariiklik senaator Indiana osariigist Richard Luger, Esindajatekoja liige New Jersey osariigist demokraat James Howard (kelle valimispiirkonnas elab suhtelisest arvukalt eestlasi) ja mitmed teised.

Esindajatekoja istungil 30. aprillil võttis kõnesolevas seoses sõna Esindajatekoja liige Frank Annunzio, Demokraat Illinois'i osariigist, hinnates väga kiitvalt Ühendatud Balti-Ameerika Komitee tegevust viimase 25-e aasta jooksul.

Aavo Kimmel

Üldise sotsiaalkindlustuse probleemid

2.

SOTSIAALKINDLUSTUSE PROGRAMMID JA RIIGIVÕLG

On siis riigivõlg halb asi? Osa inimesi ütlevad, et on ja osa ütlevad, et ei ole. Keda uskuda. Kanada riigivõlg on 55% kogu riigi sissetulekust aastas. Selle suurust saab kõige paremini mõista sellisel viisil, et kui meie kõik vabatahtlikult maksaksime kaks korda kõrgemat tulumaksu riigile, kui teeme seda praegu, siis meie veel ei suudaks kinni maksta praegust riigivõlga. Teise mõõdupuuna võiks märkida, et aastasest riigi sissetulekust ligemale 30% läheb protsentide katteks. Ja kui see nii edasi läheb, siis mõne aasta pärast on juba protsendid nii suured kui praegune võlg. Nagu võite aru saada oleme seotud praegusel ajal väga tõsise probleemiga Kanadas.

Osa väidavad, et see on ainult raamatupidamise probleem, s.t., raha mida meie võlgneme iseenestele. Hästi, see on raha mida meie võlgneme iseendile, kuid siinjuures ei saa mainimata jätta, et koos sellega me maksustame juba tulevasi maksumaksjaid vastu nende tahtmist. Mida juba praegu teame, näiteks, mis puutub Kanada Pensionplaani, et järgmise põlvkonna maksumaksjate preemiad selles osas tõusevad kolmekordseks. Samuti teame, et kulutused haigla ja arstiabi suhtes tõusevad kiiremini kui üldine inflatsioon. Samal ajal on kogu Kanada rahvastiku koosseis vananemas. Lisaks sellele see tööstuskapital, mida järgnevad põlvkonnad meilt pärivad on suuremalt osalt juba aegunud. Kõik sotsiaalprogrammid aga olenevad uute maksumaksjate võimetest neid programme rahandada.

VALITSUSE KAKS KROONILIST PROBLEEMI

Kõik Kanada valitsused on pidanud alatasa maadlema kahe teineteisest erineva probleemiga. Üheks krooniliseks probleemiks on elustandardi ühtlustamine üle terve Kanada. Teiseks probleemiks on rahvusvahelise kaubanduse probleemid. Rääkides rahvusvahelise kaubanduse teemal, siis bilansi hoidmine on alati sõltuv hindade ja töötasude vahekorrast kaubavahetuses olevate riikide vahel, kus raha kursside vahe on reguleerivaks ventiiliks. Valitsusel puuduvad suuremad võimalused manööverdamiseks. Piirkondade vahelist erinevust majanduslikult tuleb aga vaadata teisest seisukohast. Esiteks puudub kursi küsimus. Palgad on enamuses samad kui naaberpiirkonnal ja ajalooliselt on juba väljaarenenud teatud palgaredelid igas piirkonnas.

Kui tuleb kriis, siis see kutsub esmajärjekorras esile töötatööliskonna kasvu, revideerimisele tulevad töötasud ja hinnad. Osa töötatöölisi proovib leida tööd mujal, aga selle peale ei vaata ükski provintsi valitsus kuigi hea meelega. Põhjuseks on asjaolu, et provintsid saavad toetust Ottawast nn. „pea pealt". Hea meelega ei näe ka provintsid õppinud tööjõu lahkumist. sest haridus maksab provintsile palju raha. Sellepärast provintside valitsused toetavad seadusandlust millised tõstavad töötatööliste makstavate summade väärtust. Niisiis peab valitsus proovima tasakaalustada palkade ja hindade omavahelist suhet, kui ka kulusid ja kaotusi tööliskonna rändamisega ühest provintsist teise.

Praeguse valitsuse eesmärgiks on aga üldise elatistaseme tõstmine üle Kanadalises ulatuses. Praktiliselt tähendab see seda, et järgnevad põlvkonnad peavad vähem lootma valitsuse pensionitele ja peavad hakkama muretsema juba varakult oma sissetuleku eest pensioni ajaks.

(Järgneb)

Kohustusi tulumaksuks

Allakirjutanul on korduvalt tulnud isiklike tulumaksulehtede täitmise perioodil (märtsi ja aprillikuudel), seda eriti pensioniealistele, selgitada, et kui isiku tulumaksu kohustus keskvalitsusele aastas on tuhat dollarit või enam, siis tuleb asjaosalisel hakata tulumaksu tasuma osade kaupa maksustatava aasta jooksul ette.

TULUMAKS OSADE KAUPA (INSTALMENTS)

Eelpoolne nõue kehtib peamiselt isikute kohta kelle sissetuleku allikaiks on suures osas pensionid ja intressid või dividendid investeerimistelt, kus sissetuleku puhul ei olda tulumaksu üldse kinni peetud, või seda on tehtud väga tagasihoidlikus osas. Osade kaupa maksmise kohustus seega algab ümarguselt tuhande viiesaja dollariliselt tulumaksu kohustuselt, s.o. provintsiaalmaksud lisatuna.

Isikute õigustamised selle kohustuse mittetäitmiseks on tavaliselt kahel pinnal. Esiteks, et nad ei ole teadlikud milleks jooksva aasta tulumaks võib kujuneda, või teiseks, et investeerimise korral raha teenib aasta jooksul läheldaselt sama summa mida valitsus maksustab osade kaupa mittetasumise tõttu võlgnevate intressidena.

Kui isiku sissetuleku moodustavad peamiselt pensionid, siis vaevalt kumbki neist argumentidest peab paika, kuna aasta sissetulek vaevalt teenib nimetamisväärselt vastukaalulisel tasemel. Kuid ka investeerimiste puhul peame pidama meeles paari tegurit, s.o. teenitud intressid kuuluvad omakorda tulumaksu alla, kuid makstavad intressid ei ole sissetulekust maha arvatavad.

Kui isiku jooksva aasta sissetulekus ei ilmne olulisi muudatusi, siis osade kaupa maksmise (instalments) aluseks saab kasutada eelmisel aastal tegelikult makstud tulumaksu, jagades seda nelja ossa, tähtpäevadega 31. märts, 30. juuni, 30. september ja 31. detsember. Printsiibilt see süsteem ühtub palgalises teenistuses olevatega, kelle sissetulekust juba iga väljamaksu korral peetakse vastav osa tulumaksust makstuks.

KANADA SÄÄSTU-OBLIGATSIOONIDEST (CSB)

Keskvalitsuse 1981. aasta novembrikuu eelarve tõi liitprotsentidega (Compound Interest Bonds) Kanada säästuobligatsioonide (Canada Savings Bonds) osas olulisi muudatusi, s.o. **teenitud sissetuleku deklareerimise kohustuse kolmandal aastapäeval.** Vältimaks seaduse tagasiulatuvat toimet kõigi enne 1982. aastat väljaantud CSB kohta, on kolme aasta teenitud sissetuleku deklareerimise kohustus nende osas lükatud edasi, nagu need oleks antud välja 31. detsembril 1984 ja seega nende kolme aasta teenitud intresside deklareemise kohustus algab 31. detsembrist 1987.

Esmakordselt tabas seaduse muudatus „C" bondide omanikke **1985. aasta tulumaksulehe** täitmisel, kus igalt tuhande dollariliselt bondide summalt tuli deklareerida teenitud sissetulekuna $366.40, milleks täita „Annual Accrual Form".

„C" bondide omanikel tuleb pidada meeles, et lisaks eelmisele tuleb 1986. aasta tulumaksulehe täitmisel deklareerida seeria CS38 bondide kuhjunud intressid teenitud sissetulekuna.

Küsimus kerkib, mis juhtub nendega, kes unustasid oma 1985. aasta sissetulekus deklareerimata CS-37 bondide kolme aasta teenitud sissetuleku. Kas järgneb trahv tulude varjamises, või lepitakse ainult 1985. aasta tulumaksulehe ümberkalkuleerimisega ja lisanduvate intresside määramisega. Kindlasti odavam viis on ise oma eksitusest tulumaksuametile teatada, ja seda võimalikult lähemal ajal.

Liitprotsentidega Canada Savings Bonde ostetakse peamiselt kahel põhjusel. Esiteks, et aasta jooksul teenitud intressid teenivad järgmistel aastatel täiendavaid intresse kuni bondi tähtpäevumiseni. Teiseks, et seitsme või kaheksa aasta pärast pensioniealisena, millal need bondid tähtpäevuvad, ei omata enam võrdselt kõrget sissetulekut ja seega suurema summa intresside saamine ei mõjuta oluliselt tulumaksu kohustust. Kolme aasta teenitud sissetuleku deklareerimise kohustus on nüüd suures osas need eelised elimineerinud ja üldiselt kõige „odavam" moodus on neilt intressi de deklareerimine igal aastal.

Kui isikule kujuneb liiga keerukaks kolme aasta deklareerimise kohustuse täitmine, või iga aastane arve pidamine, siis võiks vaid soovitada edaspidi ainult „Regular Bondide" ostmist, kus igal aastal intresside tshekk saadetakse koju, või soovi korral isiku arvele panka.

E. Soomet

Dr. Karl Auna raamatu ilmumisele pühendatud koosviibimisel Toronto ülikooli Hart House's, oli ettenähtud mitmekultuuri ministri Otto Jelineki poolt Kanada valitsuse medali üleandmine York ülikooli õppejõule dr. Jean Burnetile. Kuna minister pidi ettetulnud takistuste tõttu ära jääma, siis andis medali üle Kanada Mitmekultuurilise Nõukogu liige Ruho Paluoja. Pildil moment üleandmisest. Foto: Vaba Eestlane

Ettevaatust ostulepingute sõlmimisel

Ontario tarbija ja kaubandussuhete ministeeriumi (Ontario Ministry of Consumer and Commercial Relations) side teenindusosakonna poolt avaldati hiljuti ministeeriumi igakuises „consumer beat" hoiatuslikud lühiartiklid kevadel elavneva ostu-müügi lepingute sõlmimisel, et vältida tarbija edaspidiseid pettumusi.

KONDOMIINIUMID

Majade ostjad, kes peavad silmas ka korteri ostmise võimalust kondomiiniumis, võivad saada $25 eest olulist informatsiooni, mis säästab neid edaspidistest pettumustest.

Nimetatuna „estoppel" tõendiks, see on informatsiooni pakis kondomiiniumi juhatuse poolt oodatava ostja nõudel edasimüüdava korteri kohta.

Estoppel'i tõend sisaldab majandusaruanded nii kondomiiniumi kui ka müüdava korteri kohta. Koopiad muudest olulistest dokumentidest on lisatud, nagu kondomiiniumi reeglid (rules) ja määrused (bylaws).

See tõend näitab ka ühiskulude fondi makstava summa määra müüdava korteri arvel ja informatsiooni kas senine omanik võlgneb määratud makse fondi ning kas ühiskulude tõstmist on oodata. Samuti sisaldab see andmeid kas suuremaid parandusi või täiendusi on kavandatud.

Estoppel'il peab kaasas olema ka kondomiiniumi deklaratsioon, mis määritleb detailselt ühisomandi ja üksikomandi vahekorra.

Estoppel tuleb hankida enne ostu-müügi lepingule allakirjutamist, kuna pärast allakirjutamist kujuneks taandumine lepingu murdmiseks. Kondomiiniumi juhatus on kohustatud seitsme päeva jooksul nõudjale estoppel'i andma ja on õigustatud tasuks kuni $25.

Soovitav on lasta advokaadil, kellel kogemusi kondomiiniumide ostu-müügiga, kontrollida kavatsetud ostu enne lepingule allakirjutamist.

Uute kondomiiniumkorterite ostmine vajab kontrolli muust aspektist.

Ministeeriumil on broshüür kondomiiniumide ostu informatsiooniks, milleks ja ka eriküsimustes võib kontakti võtta: Mike Armstrong, Business Practices Division, MCCR, 5th floor, 555 Yonge St., Toronto, M7A 2H6 — (416) 963-0302.

UUTE AUTODE OSTMINE

Ministeerium on hiljuti saanud hulgaliselt kaebusi, kus isik väidab, et ta kavatses osta vaid ühte autot, kuid arusaamatuse tõttu on nüüd seotud kahe auto ostmisega.

Tõenäoliselt mõned auto ostjad ei mõista, mis tähendab „offer to purchase".

Kui auto on valitud ja hinnas kokkulepitud, siis müüja kirjutab valmis pakkumise ja ostjal palutakse sellele alla kirjutada ning tasuda heausu näitamiseks teatud deposiit.

Kui müügiäri juhataja aktsepteerib pakutud hinna, siis pakkumine muutub õiguslikult siduvaks lepinguks. Kui ostja taganeb ostust, siis müüja võib lepingu murdja kaevata kohtusse, kuid harilikult keeldub maksmast tagasi tasutud deposiiti.

Inimesed kes satuvad sellistesse probleemidesse, ei mõista, et kui pakkumine on kord alla kirjutatud, nad ei saa sellest lihtsalt taanduda. Kui nad on alla kirjutanud enam kui ühele pakkumisele, siis tuleb neil osta kas kaks autot, või kaotada ühe deposiit.

Tihti ostjad annavad deposiidina liiga palju raha, kuni tuhat dollarit. Heausu näitamiseks saja-dollarilisest deposiidist peaks piisama.

Auto ostjad peaksid pidama silmas, et lepingusse oleks võetud ka klausel, et ostja korraldab rahuldava ostuhinna finantseerimise. Kui müügiäri korraldab finantseerimise, siis võib kujuneda, et ostja ei ole võimeline selle tingimusi täitma.

Ministeeriumil on kaheksa teenindusbürood, kes on abiks Ontario elanikele ostuprobleemide lahendamisel ja on valmis ka tarbijaid abistama müügiäridega kontakti võtmisega.

(Järgneb)

Est

VALVEARST NÄDALALÕPUL

7. ja 8. juunil
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

14. ja 15. juunil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

21. ja 22. juunil
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

28, 29. ja 30. juunil
dr. J. Marley, tel. 921-7777

Tuareeginaised oma must

Lääne-Aafrika reisi

Timbuktu, kad

Timbuktu, 15. veebruar 1986.

Oleme nüüd Timbuktus, um
20.000 elanikuga oasilinnake
Sahara kõrbe lõunaosas ja eh
siit see tohutu liivalagendik a
algab, pole juurdepääs selles
paika alati kerge. Igatahes ön
tus meil siia jõuda just viim
minutil, päev hiljem polnuks
enam võimalik. Siinjuures on v
lik väike selgitus. Mali pealin
Bamakost on Timbuktusse un
1200 kilomeetrit. Sinna viib Nii
jõi, mis ei ole aga kõigil aast
gadel täies pikkuses laevatata
maanteed, viletsad nagu need
kõikjal Malis, muutuvad kõrbe
konnas samahästi kui olemat
Nii siis jäi ainsaks võimalu
lennata ja siselennud ei ole M
kunigi korrapärased.

Bamako lennujaama viidi
juba kella nelja ajal varahor
kul, ootasime seal mitu tun
siis teadis keegi ütelda, et len
üldse ebatõenäone. Miks?
ehk liivatormid? Ei, aga Mali
lik lennuliin olevat läinud pan
ti. Otse päevapealt, kuigi ar
kult ei ole seda kinnitatud.
üheksa ajal selgus siiski, et
lennuk veel lendab, aga see
esialgu viimaseks — seni kun
ni helde välisriik lennuliini
rahahädast välja aitab. Mali
susel on siselendudeks mõned
kogude Iljushin tüüpi lenn
kuid meie oma juhtus olema
suse päritoluga. Vahepeatus
Moptis, kust võeti peale üks
riklastest reisiseltskond. Ka
teks oli veel grupp turiste J
nist, vastandina teistele üli
kud inimesed, kes süvenesid
des oma reisilektüüri ja
päevikuisse.

Sahara eelse poolkõrbe koh
kus lennuk madalale ja
troostitu maastik jättis selles
tuudist oma harva kidura p
tikuga mulje nagu suurest
kast, mustade habemetüüg
näost. Mõtlesime, et kuumaa
saaks vist olla sellest palju
ja siis maandusimegi päris
valt Timbuktu lennurajal.

Timbuktu tundub mõneti
mingi vana, oma võimu ja
duse kaotanud monarhina,
lualuse targana, kelle õpetu
põlvkond enam millekski
Se tärkas 12. sajandi algus
reegide külana, kõrbes nii
rajatise — kaevu — juures

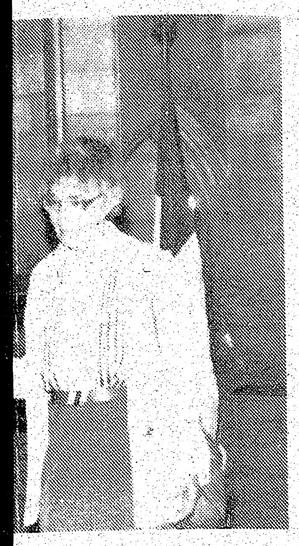

isele pühendatud koosvii-
louse's, oli ettenähtud mit-
ki poolt Kanada valitsuse
li õppejõule dr. Jean Bur-
ulnud takistuste tõttu ära
Kanada Mitmekultuurilise
Pildil moment üleandmi-
Foto: Vaba Eestlane

ingute sõlmimisel

ndussuhete ministeeriumi
r and Commercial Rela-
oolt avaldati hiljuti minis-
eat" hoiatuslikud lühiartik-
i lepingute sõlmimisel, et
imusi.

ong. Business Practices Division,
CR, 5th floor, 555 Yonge St.,
onto, M7A 2H6 — (416) 963-
02.

TE AUTODE OSTMINE

Ministeerium on hiljuti saanud
lgaliselt kaebusi, kus isik väidab,
ta kavatses osta vaid ühte autot,
id arusaamatuse tõttu on nüüd
otud kahe auto ostmisega.
Tõenäoliselt mõned auto ostjad
mõista, mis tähendab „offer to
rchase".
Kui auto on valitud ja hinnas
kkulepitud, siis müüja kirjutab
lmis pakkumise ja ostjal palutak-
sellele alla kirjutada ning tasu-
heausu näitamiseks teatud de-
siit.
Kui müügiäri juhataja ak septee-
b pakutud hinna, siis pakkumine
autub õiguslikult siduvaks lepin-
iks. Kui ostja taganeb ostust, siis
müüja võib lepingu murdja kaeva-
kohtusse, kuid harilikult keeldub
aksmast tagasi tasutud deposiiti.
Inimesed kes satuvad sellistesse
obleemidesse, ei mõista, et kui
akkumine on kord alla kirjutatud,
ad ei saa sellest lihtsalt taanduda.
Kui nad on alla kirjutanud enam
ui ühele pakkumisele, siis tuleb
eil osta kas kaks autot, või kaota-
a ühe deposiit.
Tihti ostjad annavad deposiidina
iga palju raha, kuni tuhat dolla-
rit. Heausu näitamiseks saja-dolla-
rilisest deposiidist peaks piisama.
Auto ostjad peaksid pidama sil-
mas, et lepingusse oleks võetud ka
klausel, et ostja korraldab rahulda-
va ostuhinna finantseerimise. Kui
müügiäri korraldab finantseerimise,
siis võib kujuneda, et ostja ei ole
võimeline selle tingimusi täitma.
Ministeeriumil on kaheksa tee-
ninduskontorit, kes on abiks Ontario
elanikele ostuprobleemide lahenda-
misel ja on valmis ka tarbijaid
abistama müügiäridega kontakti
võtmisega.

(Järgneb) Est

Tuareeginaised oma mustades rüüdes on süngeilmeliseks kontrastiks Sahara kõrbeliival.
Foto: Vaike Külvet

Lääne-Aafrika reisipäevik (6)

Timbuktu, kadunud kuulsuse varemeil

Timbuktu, 15. veebruar 1986.

Oleme nüüd Timbuktus, umbes 20.000 elanikuga oaasilinnakeses Sahara kõrbe lõunaosas ja ehkki siit see tohutu liivalagendik alles algab, pole juurdepääs sellessegi paika alati kerge. Igatahes õnnestus meil siia jõuda just viimasel minutil, päev hiljem polnuks see enam võimalik. Siinjuures on vajalik väike selgitus. Mali pealinnast Bamakost on Timbuktusse umbes 1200 kilomeetrit. Sinna viib Niigeri jõi, mis ei ole aga kõigil aastaaegadel täies pikkuses laevatatav ja maanteed, viletsad nagu need on kõikjal Malis, muutuvad kõrbe piirkonnas samahästi kui olematuiks. Nii siis jäi ainsaks võimaluseks lennata ja siselennud ei ole Malis kunigi korrapärased.

Bamako lennujaama viidi meid juba kella nelja ajal varahommikul, ootasime seal mitu tundi ja siis teadis keegi ütelda, et lend on üldse ebatõenäone. Miks? Kas ehk liivatormid? Ei, aga Mali riiklik lennuliin olevat läinud pankrotti. Otse päevapealt, kuigi ametlikult ei ole seda kinnitatud. Kella üheksa ajal selgus siiski, et üks lennuk veel lendab, aga see jääb esialgu viimaseks — seni kuni mõni helde välisriik lennuliini jälle rahahädast välja aitab. Mali valitsusel on siselendudeks mõned nõukogude Iljushin tüüpi lennukid, kuid meie oma juhtus olema prantsuse päritoluga. Vahepeatus tehti Moptis, kust võeti peale üks ameeriklastest reisiseltskond. Kaaslasteks oli veel grupp turiste Jaapanist, vastandina teistele ülirahulikud inimesed, kes süvenesid vaikides oma reisilektüüri ja matka päevikuisse.

Sahara eelse poolkõrbe kohal laskus lennuk madalale ja sageli troostitu maastik jättis sellest altituudist oma harva kidura põõsastikuga mulje nagu suurest kollakast, mustade habemetüügastega näost. Mõtlesime, et kuumaastik ei saaks vist olla sellest palju elutum ja siis maandusimegi päris sujuvalt Timbuktu lennurajal.

Timbuktu tundub mõneti nagu mingi vana, oma võimu ja varanduse kaotanud monarhina, või põlualuse targana, kelle õpetusi uus põlvkond enam millekski ei pea. Se tärkas 12. sajandi alguses tuareegide külana, kõrbes nii tähtsa rajatise — kaevu — juures, mida hooldas lahke naine Buktu. Ja kuna kaev on tuareegide keelpruugis „tim", andiski nende kahe sõna kombinatsioon nime paigale, mis sai hiljem kuulsaks islami kultuuri keskusena ja tähtsaima peatuspaigana üle Sahara kõrbe kulgeval karavaniteel. Neljateistkümnendal sajandil tekkis siin suur soolamüügikeskus, kuid noil aegadel ei makstud soola eest muidugi 10 centi kilost, nagu nüüd naistele Senegalis, vaid seda asendamatut ainet vahetati kulla, orjade ja hobuste vastu. Soolakaevandused töötavad Sahara kaugaladel endiselt. Sealse maailmast eraldatud eluga me kahjuks tutvuma ei pääse. Kulda aga enam ei leita ja muidugi pole sool tänapäeval enam kaugeltki kulla alusel.

Ühteaegu kaubanduse õitsenguga kujunes Timbuktus ka islami õpetlaste tsentrum ja tulundustegevus ning intellektuaalne elu kulgesid kõrvuti. Mitmed sealsed kuulsad islami targad olid omandanud teadmised Mekas ja Egiptuses, ning õpilasi kogunes Timbuktusse kaugetest kohtadest. Maroko vallutas Timbuktu kuueteistkümnendal sajandil, sealsed kuulsad õpetlased vahistati ebalojaalsuses kahtlustatuina ja hukati või saadeti Marokosse. Väike Maroko garnison ei suutnud Timbuktut kuigi kaua oma valduses hoida ja seda valitsesid kordamööda tuareegid ning mitmed teised suguharud kuni Prantsusmaa okupeeris linna 1893. a. Aastal 1960 sai Timbuktust vastse Mali vabariigi osa. Nii kõneleb lühidalt ajalugu.

Ja nüüd? Ehkki siia saabub talvekuudel endiselt väiksemaid kaamelikaravane soolalastiga ja sool toimetatakse kõrbelaevade-kaamelite-turjalt jõelaevadele lähedal asuval Niigeril, on Timbuktu lakanud eksisteerimast nimetamisväärse kaubandusekeskusena. Elanike hulgas leidub nüüd ka vaid mõningaid üksikuid elatanud araabia kirjatarku. Üks kroonik, kes sattus Timbuktusse 1828. a., kirjutas: „Kõik neegrid Timbuktus oskavad lugeda koraani ja on selle teksti osaliselt koguni pähe õppinud. Oma lastele hakkavad nad seda juba varakult õpetama". Seda meenutades küsime, kuidas on lood praegu. Kas need mudilased, kes siin kõikjal ümber jooksevad, üldse kuskil koolis käivad? Meile vastatakse, et kooliharidust saab nendest umbes kolmkümmend protsenti ja lisatakse nagu pahaselt: „Näete ju ise kui vaesed nad on. Mis sellest kooliskäimisest sellises olukorras välja tuleb."

Vaesus vaatab tõepoolest igalt poolt vastu, kuigi see ei ole selline viletsus nagu Indias või Nepaalis. Maaviljelejaist tuareegid kasvatavad riisi, hirssi ja juurvilja, ning ei näe sugugi alatoidetud välja. Elamistingimused mudaonnides ja kõrbe telkides on primitiivsed, kuid algelisi vajadusi rahuldavad.

Kõnnime Timbuktu liivastel tänavatel, vaatame elupilti ja kuulsusaegadest säilunud hooneid. Silmapaistvaim nendest on suurmoshee, mille laskis ehitada sultan Mansa Musa 14. sajandil ja millest tõsiusklikud sunniidid mööduvad kuulekalt viis korda päevas. See on ilmatuusuur ehitus, nagu mingi hallikaspruun kõrbemonstrum, valmistatud kivist ja mudast palmüürpalmipalkidest sõrestikule, mille otsad müürist välja ulatudes suurendavad selle sürrealistlikku ilmet. Mosheel on sakmetega müürid, koonusekujulised tornid ja pühamu kaheteistkümnes löövis, kus jalad vajuvad sügavale liiva, käib ikka veel palvelisi.

Timbuktu pakub huvitavaid näidiseid iidsest kunstist kasutada muda ehitusmaterjalina, nagu see on pruugiks kogu maailma kõrbeasulates. Mosheede ja muude suuremate hoonete juures on muidugi tarvis ehitusmeistri kätt ja oskusi, kuid tavaliste onnide püstitamisega tuleb iga pere omal jõul toime. Mudatelliseid valmistatakse käsitsi liivast, savist, veest ja puruks hakitud õlgedest. Liiv annab peamassi, savi nidususe ja õlepuru väldib pragunemise, ning kindlustab ühtlase kuivamise. Seinad ehitatakse tavaliselt kahe jala paksused, ning kaetakse ka väljaspoolt mudakrohviga, mis sadudes pehmeneb ja tuleb pärast vihmaperioodi taastada. Kõrbeelanikud avastasid juba ammustel aegadel, et muda on ideaalne isolaator, absorbeerides päeva ajal päikesekuumust ja jahenendes pikkamööda öösel.

Õhtu eel kui juba varjud hakkavad kõrbeliivale laskuma, joome tuareegidega kombekohaselt kolm topkaklaasi suurust tassi teed, igaüks nendest erineva magustusastmega ja jälgime seejärele võõrustajate esinemisi. Naised üleni mustas skandeerivad ühetooniliselt ja troostitult midagi meile võõrast ja mõistmatut, ning mehed oma suguharurüüdes, mõõkadega vööl, tantsivad pisut. Sellele aga puudub hoog ja näib, et nad ei püüa end meie tunnustuse pälvimiseks just üle pingutada. Seda agaramad on aga kaubitsejad, kes käratsevad, topivad sulle igasugust meenete pudipadi kas või otse taskusse ja oleksid kindlasti veelgi meelheitlikumad kui nad teaksid, et see oli sedapuhku viimane lend ja niipea ei ole enam uusi turiste oodata. Meie aga muretseme hiljem hotellitoas, et kas sel pankrotti läinud lennuliinil ikka jätkub pisavalt bensiini hommehommikuseks tagasilennuks. Siis kustuvad tuled, elektrivooluga käiakse siin ülisäästlikult ümber. Ja ma mõtlen, et kui järgmisel hommikul keegi ütleks et möödunud sekeldusrikas, väsitav päev oli ainult unenägu, jääksin seda vist päris valmilt uskuma.

Ilmar Külvet
(Järgneb)

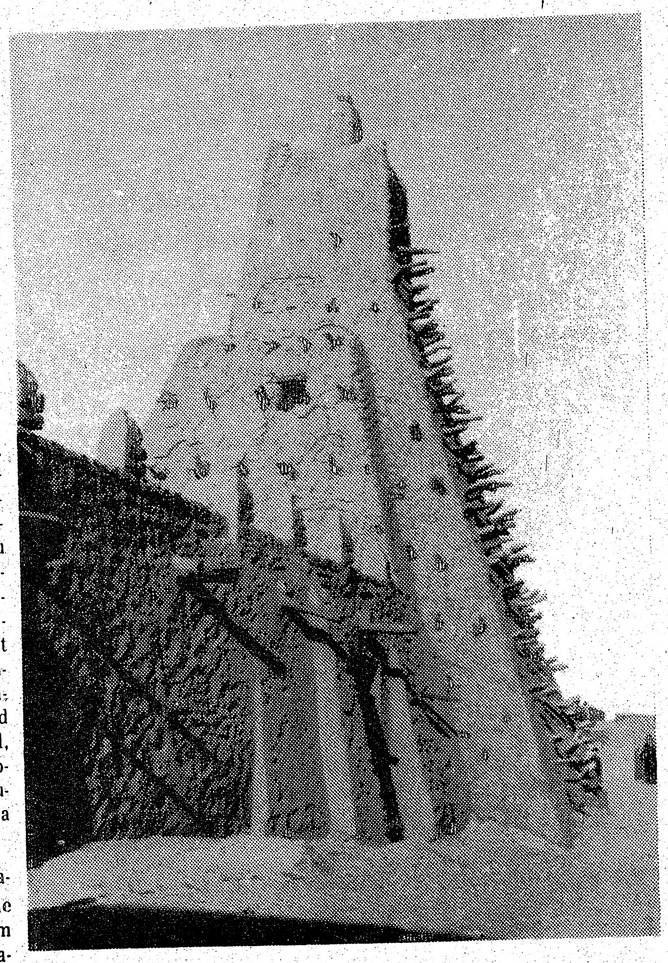

Timbuktu suurmoshee. Foto: Vaike Külvet

Emadepäev St. Catharines'is

Rahvuslikult meelestatud emade austamine

Pühapäeval, 11. mail kogunes arvukas kaasmaalaste pere pärast jumalateenistust kiriku seltskondlikkudesse ruumidesse, et tähistada emadepäeva. Saali sisenevatele emadele kinnitati rinda sinilillede kimbukesed.

Seltsi esimees Herman Mölder, tervitades kokkutulnuid, puudutas põgusalt emadepäeva kujunemise lugu ja palus õp. O. Gnadenteichil öelda söögipalve, mille järel koguneti Milli Borgströmi juhtimisel valmistatud rikkalikku kohvilauda. Päeva puhul valas kohvi välja meessugu — teenindamine oli eeskujulik.

Järgnevalt Milli Borgström deklameeris Asta Jostmani poolt luulevormis kirjutatud pühenduse kõikidele emadele.

Toronto Kolmainu Koguduse lauluansambel esitas Vaiki Meltsi juhtimisel neli laulu: „Emadele", T. Vettiku „Suveöö", E. Võrgu „Lauliku kodu" ja Brahmsi „Hällilaulu", lisapalaks rahvalaulu „Sarvehääl". Klaveril saatis koguduse organist G. Hoekstra.

Aktusekõne pidas noor eesti ema dr. Anne Kõresaar-Altosaar Torontost, kes oma sisukas sõnavõtus rõhutas emade osatähtsust meie elus. Ta avaldas eesti emadele tunnustust, kes paguluse algaastail peale on hoidnud elavana eesti keele ja meele meie kodudes. Kõneleja arvas, et tänapäeva moodsas maailmas vajab laps ema rohkem kui kunagi varem. „Anname lastele seda, mida väljendas Lydia Koidula sõnadega — üks paigake siin ilmas on . . ." lõpetas kõneleja. Kõnele järgnes ühislaul „Ema süda" I. Ahermaa klaverisaatel.

Helgi Kramer esitas luuletuse „Kui lapsena lustilla luhas . . .", mille järel lauldi koos, „Mu meelen kuldne kodukotus". Koosviibimisel austati ka Jaan Tähte, kes oli üks neist eestlastest, kes Petrogradis demonstreerides nõudsid Eestile vabadust Vene ajutiselt valitsuselt.

Pärast mitmeid rahvuslikku välisvõitlust käsitlevaid teadaandeid (ÜRO allkirjade aktsioon, küüditamise tähistamine jne.) esitas Milli Borgström veenvalt ühe eesti ema „Usutunnistuse", mille oli sõnastanud Saima Varangu. Sisukas aktus lõppes Eesti hümniga.

A.J.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja.

SPORT

Karl Marits- Kanada esindusjahi meeskonnas

Kõikide aegade suurimad purjetamise võistlused toimuvad 1986—87. aasta vahetusel Perth'is Austraalias, kus austraallased kaitsevad 12 meetri klassi rändkarikat „American Cup", mis muuseas esimest korda nende võistluste üle 50-aastases ajaloos lanjes väljaspoole USA'd. Niisugust rahakulutamist ja prestiizhi taga-ajamist ei tunne spordiajalugu. Üks ainukene New Yorgi sündikaat paneb selleks välja kuni kolm paati 50-miljoni dollarilise eelarvega. Ka Kanada poolel oli kord juttu kolmest paadist, kuid nüüd paistab, et piirdutakse siiski vaid ühega. Freemantles, Perth'i lähedal, kus tegelikult võistlused toimuvad on praegu pingelised ehitustegevused käimas, sadamate ja uute hotellide ehitamisel. Terve Austraalia rahvas on hasardis ja tundub, et need purjetusvõistlused kujunevad suureks austraallaste meeleavalduseks ja palju rohkemaks kui üks tavaline spordi suurüritus.

Eestlased on kuulsad purjetajad juba viikingite ajastust peale. Kes meist vanematest ei mäletaks paberossipakendit „AHTO" millel oli purjejahi pilt. See oli meie kuulsa ookeanipurjetaja Ahto Walteri saavutuste populaarseks tegemiseks. Iga väike poisike teadis, kes oli Ahto Walter. Huvitaval kombel on eestlased säilitanud oma purjetamise harrastusi ka väljaspool kodumaad ja mitmedki on osavõtnud purjeolümpiaadidest ning teistest suurematestki rahvusvahelistest võistlustest. Nagu teame oli 1983. aasta „American Cup" meeskonnas eestlane Robert Muru Torontost. 1986. aasta Kanada esindusmeeskonnas on jällegi eestlane — seekord Karl Marits Vancouverist. Et käesolevate ridade kirjutaja juhtub olema tegevuses paatidega juba üle kolmekümne aasta, siis leppisime Karliga kokku, et viskan mõned read vahetevahel tema seiklustest ja elamustest seoses nende võistlustega juba treeninguperioodist peale, mis muuseas on juba käinud üle nelja kuu. Ühtlasi katsun ära tuua ka informatsiooni kogu selle ürituse ulatusest ja arengust. Samuti kirjeldan ka 12 meetri paati ja Karli jutustuse kohaselt selle meeskonda, nende elamistingimusi ja läbielamusi seoses selle peaaegu hullumeelse raharaiskamisega mida purjesport on iialgi näinud. Loodan, et Karlil on mõndagi põnevat pajatada. Ta naasub juuni keskpaiku üheks kuuks tagasi, Vancouverisse, siis tuleb ka esimene report.

Karl Marits on Vancouveris hästi tuntud arsti ja seltskonnategelaste Malduse ja Katrini poeg. Ta on 29-aastane, lõpetanud UBC microbioloogia alal ja on sporti ja purjetamist harrastanud koos venna Arvoga juba poisikesepõlvest peale. Ta on töötanud purjetusinstruktorina mitmed aastad ja samuti on ta sooritanud kutselise sukeldaja katsed. Kuigi ta kunagi väremalt pole sõitnud 12 meetri klassis, valiti ta meeskonda arvestades tema mitmekülgseid kogemusi kui ka ta füüsilist tugevust. Karl on 6 jalga 3 tolli pikk ja tugev kui karu. Nagu olen kuulnud suutis ta suure purje üles vinnata 6 sekundiga, mida senini on ainult üks austraallane suutnud teha. Soovime Karlile head edu ja ootame ta reporti Kanada väljavaadete kohta.

E. L.

Kanada rahvusmeeskonda kuuluv Karl Marits kanada jahi Canada I ees.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO's

Toronto soovib olümpiamänge 1996

Canadian Olympic Association on avanud ukse Torontole 1996. aasta suviste olümpiamängude korraldajana. Linnapea Art Eggletoni kirjalikule ettepanekule vastas ühingu juhatus Calgaryst, et nad toetavad Torpnto soovi, aga ütlesid, et igal Kanada linnal peab olema võimalus sooviavalduse tegemiseks. Siiani on Toronto siiski ainus linn, mis huvitatud. Vastavate eeskirjade kohaselt peab Shveitsis asuvale International Olympic Committee'le (IOC) vastav sooviavaldus esitama selle riigi olümjiaorganisatsioon koos kutsuva linnaga.

Spordimärkmeid

Lawrence'is tuli uueks 17 meetri meheks kolmikhüppes Kenny Harrison, kelle tulemus oli 17.04. Teivashüppes saavutas isikliku rekordi Douglas Little 5.73-ga.

Arvatakse, et samale aastale võivat kandideerida Ateena, kuna 1996. a. tähistatakse maailmas moodsate olümpiamängude 100. aastapäeva, mis võivat mõjutada kreeklaste kasuks. 1996. aasta olümpialinn *valitakse 1990. a. Tokios* peetaval koosolekul. Mängude korraldamine läheks Torontole maksma praeguste hindade kohaselt 7—10 miljonit dollarit.

„METSIKULT EBATÕENÄOLINE ABIELU"

Ameerika suurajaleht kirjeldab N. Liidust hangitava tõendusmaterjali saamise arengulugu

8.

Rääkides eraviisil ja mõneti emotsionaalselt, üks allikas ütles, et viis tunnistajat ei olnud mitte eelmisel päeval toodud Tsherkassi, nagu ameeriklastele oli räägitud, vaid olid olnud linnas harjutamas kaugelt üle nädala, tehes intensiivset treeningut ja tunnistuste sooritamise harjutusi.

TUNNISTUSTE MEISTERDAMINE

See allikas, kes oli täiesti teadlik vahejuhtumist sel suvel, ütles et ametnik polnud võimeline täpsustama, mis mõõdul nende tunnistus oli tegelikult ette valmis meisterdatud — see on, kas vale või ainult eksiarvamusi tekitav. Aga ametnik tegi selgeks, et N. Liidu eesmärk on treenida tunnistajaid nende jutustustega ameerika prokuröride vajadusteks, tehes tunnistused nii süüdistavaiks kui võimalik.

Ametnik küsis uskumatuna, et kuidas ameeriklased võiksid lubada eneste „sisse rääkimist", sest see oli faktiliselt lavastatud etendus.

„Kas teie rahvas ei tea, et me mäletame, mis meile räägitakse tuleb mäletada, et me ütleme, mis kästakse ütelda?" küsis venelane. Teate järgi ta kirjeldas Moskva eesmärki samades põhilistes termineis, mida on OSI kriitikud kasutanud ka USA's.

„See on see viis, kuidas (nõukogude) rezhiim katsub seadusepärastada end ukrainlaste silmis, laimates emigrante," oli ametnik öelnud.

USA saatkond Moskvas teatas juhtumist kohe kohtuministeeriumile. Mõned nädalad hiljem USA diplomaat oli lennanud Soome, kus OSI esindajad, nende hulgas praegune direktor Sher kasutasid kuni 90 minutit tema ülekuulamiseks USA saatkonnas Helsingis.

Intervjuus „The Times'ile" möödunud jaanuaris, milles seda juhtumit ei nimetatud, ütles Sher, et pole olemas mingeid tõendeid, et Nõukogud oleksid kunagi dikteerinud kuidas tunnistajad peavad tunnistama OSI advokaatidele või mõne sellesarnase sõjakuritöö juhtumil.

„Pole olemas mingeid näitajaid, et nõukogud on öelnud (tunnistajaile) sa pead ütlema seda või sa pead ütlema toda," ütles Sher ja lisas, et kui mõnel ajal KGB oli „lusikaga toitnud tunnistajat", siis see „ilmneks ristküsitlemise ajal . . . Meie süsteemil on vahendeid selle avastamiseks."

Ühes hiljutises intervjuus küsiti kuidas ta seob seda nõukogude ametniku avaldusega Tsherkassis, teatas Sher, et ta oli kuulanud üle USA diplomaadi, kellele N. Liidu ametnik oli usalduslikult öelnud, aga ütles, et OSI arvates sel vahejuhtumil polnud mingit tähendust.

„Me vaatasime sellele väga hoolikalt," ütles Sher. „See oli meile selge, et seal ei olnud tugevaid tõendeid millestki, et need tunnistajad olnuks kompromissi teinud."

Ta ütles, et talle ei meenu ükski vihje tunnistaja treeningust. „See oli meile selge, et mis oli öeldud, oli ainult kõrvaline märkus, millegi tugevamata, kommentaar kellegilt, kes võis olla olnud viriseja", ütles ta.

Siiski USA diplomaat, kes teenis Moskvas oli tuttav selle juhtumiga ja ütles, et see karakterisatsioon ei olnud korrektne. Ta ütles, et kuigi mõni nõukogude ametnik, kes võiks riskida sellise avalduse tegemisega võiks olla viriseja korra vastu, see ei vähenda märkuse täpsust, mis näis hoolikalt kaalutletud, informeeritud ja tõsine. Ametlik punkt, ütles diplomaat „oli meile teatavaks teha, et meid oli eksiteele viidud".

ILMA KOHTUOTSUSETA

Sher ütles, et juhtumit oli hiljem arutletud kohtus, mitte mure pärast kompromissitud tunnistuse, vaid kaebealuse viletsat tervist arvesse võttes.

Carrol, kes oli kaitseadvokaat sel juhtumil, ütles et talle poldud mitte kunagi räägitud sellest vahejuhtumist, kuigi see oleks võinud märgatavalt muuta protsessi käiku. „Nad ei rääkinud tunnistajate treenimisest iialgi" ütles Carroll telefonivestluses. „Miks pidanuks nad? Ma olin teisel poolel."

Ta ütles, et see juhtum oli uinunud olekus USA piirkonnakohtuniku E. MacTrontmani käes Pennsylvania ida-piirkonnas rohkem kui kaks aastat, 1983-ndast kuni möödunud aasta oktoobrini. Siis Trontman, kannatamatuna kohtuministeeriumi aktsiooni viibimisest, pöördus OSI poole küsimusega asja väljaspool kohut lahendamiseks. Tema imestuseks, ütles Carroll OSI nõustus ilma kohtuta asja lõpetama, aga ei pakkunud mingit põhjendust oma aktsioonile.

„Ma hoidsin silmad peal neil asjadel, aga see oli ainult üks kahest juhtumist, mis ma kunagi olen kuulnud, milles nad nõustusid ilma kohtuta asja lahendama," ütles ta. „Nad ütlesid, et nad tegid seda kaebealuse tervisele mõeldes, aga see oli vale, nad kunagi ei tee midagi kaebealuse tervisele mõeldes."

Ta märkis, et kohtuministeerium deporteeris 86-aastase Andrija Artukovic'i Jugoslaaviasse möödunud detsembris kanderaamil, et ta seisaks seal kohtu ees, olles II maailmasõjas juhtinud tuhandete tsiviilisikute hukkamist.

Ka teised advokaadid on kaevanud, et OSI jätkas kahe teise sõjakurjategija kohtulikku jälitamist isegi, kui nad olid haiglas parandamatu vähjahaigusega ja lõpetasid protsessid alles siis, kui nad olid saanud surmatõendi ja fotod laipadest.

Selle lahendusega, mida pakkus OSI Carroli kliendile, nõustus viimane loobuma oma USA kodakondsusest USA's elamise loa vastu, jäädes ilma maata meheks. Siiski mees oli oma süütuse juurde jäänud ja soovis oma nime kohtus klaarida, aga tema perekond mõjutas teda, et tema südamehaiguse tõttu oleks parem vältida protsessimisega kaasuvat pinget. Kui aga kohtuministeerium rääkinuks tunnistajate mõjutamisest, siis see võinuks kogu kohtuprotsessi tulemust muuta, arvas Carroll.

„Ma arvasin kogu aeg, et nad (OSI) hoidsid midagi ära, kuna nad näitasid teatud nõrkust. See võinuks olla see õlekõrs, mis murdnuks kaameli selja," ütles ta, kui saanuks tunnistuse diplomaadilt, kes oli sekkunud Tsherkassi asjusse ja oleks otse tühistanud tunnistused.

„Ja," lisas ta „ma kindlasti polnuks andnud nõu oma kliendile, et ta ära annaks oma kodakondsuse."

Tiiu Haameri

EKK Kontsertbüroo poolt datud ja prof. Karl Auna tud Tiiu Haameri klaverik pühapäeval, 25. mail Tartu ge'is, mõneti soovida jätval ril, kujunes lõpule jõudva dihooaja üheks meeldejääv sündmuseks oma tehnilise suse ja sügavalt läbimõel netatud tõlgitsuse poolest.

Noor klaverikunstnik, te debüütkontserdile kuulsas ni Purcell kontserdisaalis d reeris märkimisväärset t võimete arengut pärast aastast Torontost eemalolek sellega kaasuva küpsemise haardeliseks ja ääretult tu interpreediks.

Üheks tõendiks sellest kava kujundus, mis kulge loomingust Brahms'i „bee ku" klaveri suurteose kaud sõrmimurdva programmil piiskade mängusse, siird kaasaegsesse maailmaru ravasse abstraktsesse, e reaalseks muutuvasse mu (Jean Coulthard) ning t mullasele pinnasele Kodal lauludele-tantsudele rajatu sümfoonilises helindis.

Kontserdi esimeses pal ni klaverile seatud Bach' prelüüd „Nun komm de Heiland", võis juba ain ootas umbes sajapealist konda. Eriti haaras helin käega *väljendatud väär*silöök, mis lausa haaras halikkuse ja majesteetl Virtuoosilikust nõudev „Toccata sol mazhooris" just selleks — virtuoosli lavaks näidiseks, kus eri tavad olid ülipuhtad kiire lised liikumised ja erilis kusega esitatud lüürilise Brahms'i ulatuslik „S

Segakoor

Teisipäeva, 27. mai õh Toronto Eesti Majas „Leelo" kontsert Eerik timisel, mida oli tulnu peaaegu saalitäis muusi Publiku aplausist võis et esitatu oli meelepära dades imeilusast kevadõ diva muusikalise sündm

Koor kogunes lavale ses koosseisus ja pärast mist esitas esimese pal digu lüürilise „Minu sü le järgnes V. Kappi huv ehitusega „Sina, kena ne". Kontsert jätkus S. K liku helindiga „Jaaniõh Mandre kromaatilisi lii sutava lauluga „Ööl Kontserdi esimene osa Purje poolt seatud r „Kus on kurva kodu", listi osa täitsid esinemi ras Arvo Medri, Ülo Is Koff ja Tamara Lehela

Kontserdi solistiks oli daja Aarne Tammisaar tis klaveril Elizabeth tati kaks F. Kreisleri rice Viennois" ja „Mel Gluck'i teemale", koln na Pablo de Sarasate (hispaania tants).

Esimesed kaks esita võibolla saali akustika pisut õhukese tooniga, ku intonatsiooniga. Kol

nada I ees.

ordimärkmeid

awrence'is tuli uueks 17 meetri eks kolmikhüppes Kenny Harn, kelle tulemus oli 17.04. Teihüppes saavutas isikliku rekordi glas Little 5.73-ga.

rvatakse, et samale aastale võikandideerida Ateena, kuna . a. tähistatakse maailmas dsate olümpiamängude 100. päeva, mis võivat mõjutada klaste kasuks. 1996. aasta pialinn valitakse 1990. a. Topeetaval koosolekul. Mängude aldamine läheks Torontole sma praeguste hindade kohaselt 10 miljonit dollarit.

lnud, milles nad nõustusid ilma tuta asja lahendama." ütles ta. ad ütlesid, et nad tegid seda bealuse tervisele mõeldes, aga oli vale, nad kunagi ei tee migi kaebealuse tervisele mõeldes." Ta märkis, et kohtuministeerium porteeris 86-aastase Andrija Arkovic'i Jugoslaaviasse mõõdunud sembris kanderaamil, et ta seiks seal kohtu ees, olles II maailmasõjas juhtinud tuhandete tsivilisikute hukkamist.

Ka teised advokaadid on kaevad, et OSI jätkas kahe teise sõjakurjategija kohtulikku jälitamist egi, kui nad olid haiglas parandatu vähjahaigusega ja lõpetasid otsessid alles siis, kui nad olid anud surmatõendi ja fotod laidest.

Selle lahendusega, mida pakkus SI Carroli kliendile, nõustus viiane loobuma oma USA kodakondsusest USA's elamise loa vastu, jäädes ilma maata meheks. Siismees oli oma süütuse juurde jänud ja soovis oma nime kohtus laarida, aga tema perekond mõjutas teda, et tema südamehaiguse õttu oleks parem vältida protsessiga kaasuvat pinget. Kui aga ohtuministeerium rääkinuks tunistajate mõjutamisest, siis see võiuks kogu kohtuprotsessi tulemust muuta, arvas Carroll.

„Ma arvasin kogu aeg, et nad (OSI) hoidsid midagi ära, kuna nad häitasid teatud nõrkust. See võiuks olla see õlekõrs, mis murdnuks kaameli selja," ütles ta, kui saanuks tunnistuse diplomaadilt, kes oli sekkunud Tsherkassi asjusse ja oleks otse tühistanud tunnistused.

„Ja," lisas ta „ma kindlasti polnuks andnud nõu oma kliendile, et ta ära annaks oma kodakondsuse."

kirjandus • kunst • muusika

Tiiu Haameri klaverikontsert

EKK Kontsertbüroo poolt korraldatud ja prof. Karl Auna käendatud Tiiu Haameri klaverikontsert pühapäeval, 25. mail Tartu College'is, mõneti soovida jätval klaveril, kujunes lõpule jõudva kontserdihooaja üheks meeldejäävamaks sündmuseks oma tehnilise briljantsuse ja sügavalt läbimõeldud-tunnetatud tõlgitsuse poolest.

Noor klaverikunstnik, teel oma debüütkontserdile kuulsas Londoni Purcell kontserdisaalis demonstreeris märkimisväärset tehniliste võimete arengut pärast mõneaastast Torontost eemalolekut koos sellega kaasuva küpsemisega laiahaardeliseks ja ääretult tundlikuks interpreediks.

Üheks tõendiks sellest oli juba kava kujundus, mis kulges Bach'i loomingust Brahms'i „beethovenliku" klaveri suurteose kaudu Liszt'i sõrmimurdva programmilise veepiiskade mängusse, siirdus sealt kaasaegsesse maailmaruumi haaravasse abstraktsesse, ent juba reaalseks muutuvasse muusikasse (Jean Coulthard) ning tuli jälle mullasele pinnasele Kodaly rahvalauludele-tantsudele rajatud, kohati sümfoonilises helindis.

Kontserdi esimeses palas, Busoni klaverile seatud Bach'i koraali preliüüd „Nun komm der Heiden Heiland", võis juba aimata, mis ootas umbes sajapealist kuulajaskonda. Eriti haaras helindi vasaku käega väljendatud väärramata pulsilöök, mis lausa haaras oma pühalikkuse ja majesteetlikkusega. Virtuooslikkust nõudev Bach'i „Toccata sol mazhooris" kujunes just selleks — virtuooslikkuse pillavaks näidiseks, kus eriti imetletavad olid ülipuhtad kiired akordilised liikumised ja erilise tundlikkusega esitatud lüürilised kärped.

Brahms'i ulatuslik „Sonaat nr. 2", nõudlik pala klaveri repertuaaris, esitati absoluutse enesekindlusega, kus üllatas kunstniku jõuline löök oktaavilistes liikumistes ja paelus peen tundlikkus teises ja kolmandas osas.

Kontserdi teine osa oli pühendatud nn. programmi-muusikale ja algas Liszt'i pika prantsuskeelse pealkirjaga veepiisiku-voolu matkiva helindiga, milles kajastus helilooja-like ambitsioonidega klaverivirtuoosi, Liszti, tehniline meisterlikkus ja mis Tiiu Haameri võimete kaudu toodi Tartu College'isse.

Kaasaegse kanada helilooja Jean Coulthard'i 1982. aastal loodud „Astraalne kujund" viis kuulajaskonna maailmaruumilikku keskkonda moodsakoeliste kompositsiooniliste võtetega, kasutades dissonantside rikkaid „kobar-akorde" ja huvitavaid basside kõlaefekte, mis nõudsid osavat pedaali käsitamist. Teos esitati üleoleva tehnilise kompetentsusega. Kogu kontserdi kestel demonstreeris kunstnik suurepäraseid trillereid ja seda kõige „ebameeldivamate", käe viimaste sõrmedega.

Kontserdi viimaseks palaks oli Bartoki kaasaegse Zoltan Kodaly originaalselt orkestrile kirjutatud ungari rahvaviisidele tuginev „Marosszek tantsud". Noor kunstnik tõi hästi esile teose kõik erinevad muusikalised elemendid — nii sümfooniliselt raskevõitu, laiu akorde kasutavad võimsad liikumised kui ka õhkkerged tantsulised motiivid — vasaku käe töö oli hämmastav.

Kunstnikku tänati teenitult kauakestva aplausiga ja lilledega ning talle anti kaasa publiku parimad soovid koha leidmiseks rahvusvahelistes kontserdisaalides.

O.-K.

Ivar Ivask ja Gunnar Birkerts vestluses.

AABS austas Ivar Ivaskit

Eesti luuletaja, kriitik ja ajakirja „World Literature Today" peatoimetaja prof. Ivar Ivask oli üks kolmest baltlasest, keda Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) austas 3. mail New Yorgi Jahtklubi imposantses hoones. Pidulikust üritusest, mis oli mõeldud ka AABS-i Balti Uurimuste Fondi avataktina, võttis osa 125-e inimese ümber, neist eestlasi veerandsada eesotsas E. V. peakonuli Ernst Jaaksoniga.

Vastuvõtt, kus serveeriti vahuveini ja suupisteid, algas pärast esialgset omavahelist jutlemist Balti Uurimuste Fondi esimehe prof. Juris Viksnins'i tervitussõnavõtuga. Viksnins tänas külalisi ja korraldajaid ning tutvustas kohalviibivaid fondi suuremaid toetajaid. Ühtlasi avaldas ta kahjatsust, et vastuvõtu aupatroonid Jeane Kirkpatrick ja Zbigniew Brzezinski muude kohustuste tõttu ei saanud kohale ilmuda.

Kolme silmapaistva baltlaste austamine algas tähestikulises järjestuses läti arhitekti prof. Gunnar Birkerts'iga, keda tutvustas prof. Sigurd Grava.

Birkerts on kujundanud mitmeid silmapaistvaid ehitusi kaasaegse kunsti muuseumist Houstonis kuni USA saatkonna hooneni Helsingis.

Birkertsile anti üle diplom, milles öeldakse, et AABS-il on eriline au avaldada temale tunnustust märkimisväärsete saavutuste eest, mis toovad silmapaistvust ja au temale ning tema Balti kodumaale. Samasuguse tekstiga diplomid anti järgnevalt ka Ivar Ivaskile ja Tomas Venclovale. Oma lühikeses sõnavõtus rõhutas Birkerts, et arhitekt on kunstnik ja arhitektuur kunstivorm. Arhitekti ülesanne on luua ehitusi, millele on hing, millel on nägu ja mis on kasulikud.

Ivar Ivaskit tutvustades rõhutas Grava Ivaski suurt osatähtsust Neustadti rahvusvahelise kirjandusauhinna loomisel peale selle,

et ta on tuntud luuletaja, professor ja ajakirja „World Literature Today" peatoimetaja.

Oma sõnavõtus tõi Ivar Ivask esile mõtte, et on teatav eelis pärineda Baltikumist. Baltlaste saatus on sündida kompleksesse olukorda ja nende püüdeks on olnud seda kompleksust kultiveerida. Ta kõneles ka oma noorpõlvest Riias, kus nende perekond elas Eesti saatkonna majas, sellest, et kodus kõneldi saksa keelt keskteena eesti ja läti keelte vahel, millest tingituna ta ka alustas luuletamist saksa keeles. Kuid külastades Soomet viiekümnendail aastail leidis Ivask midagi, mida sai väljendada ainult eesti keeles ja ta on luuletanud eesti keeles sellest peale.

Leedulastest austati prof. Tomas Venclova't, kes 1957. a. külalisprofessorina Kalifornias olles jäeti ilma Nõukogude kodakondsusest.

Oma sõnavõtus toonitas Venclova eriti asjaolu, et Nõukogude Liit on suletud ühiskond ja see on samasuureks ohuks kui venestamine ja poliitvangide küsimus.

AABS-i vastuvõtu lõppedes korraldati sellest osavõtnud eestlaste poolt Ivar Ivaski ja tema abikaasa Astridi auks õhtusöök Sardi restoranis New Yorgi teaatrite rajoonis.

Nagu AABS-i eksekutiivdirektor Janis Gaigulis hiljem kinnitas, õnnestus kogu ettevõte nii sisuliselt kui majanduslikult kaugelt üle ootuste silmas pidades, et osavõtt vastuvõtust oli võimalik vähemalt $100 suuruse annetusega isiku kohta Balti Uurimuste Fondile.

Ka eestlaste osavõtuga tuleb täielikult rahul olla, kuna aga leedulaste suurearvuline osavõtt üllatas korraldajaid.

Et see AABS-i vastuvõtt sai teoks elegantses New Yorgi Jahtklubis, siis oli see võimalik vaid seeläbi, et selle jahtklubi liikmeks on läti advokaat Fred Keire. Külaliste erilist tähelepanu köitsid suures saalis väljapandud arvukad jahtlaevade suured ja väga detailsed mudelid, mille hulgas on esitatud kõik „America Cup'i" võistlustest osavõtnud jahtlaevade mudelid, kaasa arvatud purjejaht „Australia", milline teatavasti viimasel „America Cup'i" võistlusel võitis selle merespordi kõige kuulsama auhinna, mis 1851. aastast oli olnud ameeriklaste valduses.

H.T.

Segakoor „Leelo" kontsert

Teisipäeva, 27. mai õhtul toimus Toronto Eesti Majas segakoor „Leelo" kontsert Eerik Purje juhtimisel, mida oli tulnud jälgima peaaegu saalitäis muusikahuvilisi. Publiku aplausist võis järeldada, et esitatu oli meelepärane, kujundades imeilusast kevadõhtust meeldiva muusikalise sündmuse.

Koor kogunes lavale 28-liikmelises koosseisus ja pärast moto laulmist esitas esimese palana M. Lüdigu lüürilise „Minu süda", millele järgnes V. Kappi huvitava ülesehitusega „Sina, kena tammekene". Kontsert jätkus S. Purre nõudliku helindiga „Jaaniõhtul" ja J. Mandre kromaatilisi liikumisi kasutava lauluga „Öö hämaral". Kontserdi esimene osa lõppes E. Purje poolt seatud rahvaviisiga „Kus on kurva kodu", milles solisti osa täitsid esinemise järjekorras Arvo Medri, Ulo Isberg, Linda Koff ja Tamara Lehela.

Kontserdi solistiks oli noor viiuldaja Aarne Tammisaar, keda saatis klaveril Elizabeth Acker. Esitati kaks F. Kreisleri pala „Caprice Viennois" ja „Meloodia C. W. Gluck'i teemale", kolmanda palana Pablo de Sarasate „Zapateado" (hispaania tants).

Esimesed kaks esitas viiuldaja, võibolla saali akustikast tingituna, pisut õhukese tooniga, ent korraliku intonatsiooniga. Kolmandas palas esines paraku mõningaid tehnilisi äpardusi, ent üldiselt oli kahe noore kunstniku koostöö korrektne ja jääme ootama Aarne Tammisaarelt uusi saavutusi viiuldajana.

Pärast põhjendamatult pikka vaheaega jätkus kontsert koori poolt esitatud M. Saare liikuva helindiga „Allik" ja sellele järgnevalt A. Södermani lüüriliselt õhulise „Igatsusega". Järgnesid M. Härma „Pühendan kõik kallile" ja T. Vettiku tagasivaatav „Emnemuiste", mille järel tõi kavasse elevust kordamisele tulnud A. Vedro „Kaeras väike kandlekene" ja A. Taimre vähetuntud lõbusavõitu pala „Pulmas".

Publik reageeris esitatule elava aplausiga ja koori tervitasid soojade sõnade ja lilledega Cantate Domino, T. E. Meeskoor, Vana Andrese Koguduse Segakoor, Estonia koor, T. E. Segakoor, Pensionäride Klubi Naiskoor ja Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor. Pärast tervitusi laulis koor paar lisapala ja kontsert lõppes Sibeliuse tootusliku „Finlandiaga".

Torontos on päris märgatava suurusega grupp laulusõpru, kes löövad kaasa mitmes kooris. Neist laulufanaatikuist oli nii mitmeidki näha „Leelo" ridades. Taoline eesti laulu toetamine on tänuväärt, ent paratamatult avaldab see mõju koori harjutustest osavõtule, kuna jõuab ju ainult nii palju kordi nädalas harjutustel käia. On ju üheks koorilaulu põhinõudeks kokkulaulmise harjutamine, häälte sobivuse arendamine ja selle puudust oli kohati tunda mööduvad kontserdil. Jääb üle vaid loota, et „Leelost" kujuneb pideva koosseisuga segakoor meie koorikultuuri jätkamiseks ja edendamiseks tulevikus.

O.K.

Eesti helitöid Rootsi raadios

Rootsi Riksradio P-2 saateis on käimas sari pealkirjaga „Estnisk musik". Selle raames esitati laupäeval, 26. aprillil Artur Kapi Orelisonaat I F-mollis, mille on plaadile sisse mänginud orelikunstnik Rolf Uusväli.

Teisipäeval, 29. aprillil esitati samas sarjas Cyrillus Kreegi „Kuus laulu Saaremaalt" Tallinna riikliku meeskoori ettekandes Kuno Arengu juhtimisel.

Samas saates olid veel Alfred Karindi 1944. aastal loodud orelisonaadi „Perseus" teine osa, mille Rolf Uusväli on sisse mänginud Tartus Vanemuise orelil ja Anti Marguste roopillimeloodiad kolme pillipuhujaga, orkestriga aastast 1967 koos Tallinna Kammerkooriga Neeme Järvi juhatusel (plaat on ilmselt pärit ajastust enne kui Neeme Järvi väljarändamisega põlu alla sattus).

EPL

Uus „Eesti Kiriku" number

EELK häälekandja „Eesti Kirik" on juba mitu aastat uueilmelisena olnud vaimulikuks, aga kultuurisisuliseks ajakirjaks, mis ka tehnilise külje poolest on uudsem.

Tänavuses esimeses numbris on avaldatud rootsi luuletaja Pär Lagerkvisti luuletus „Puu juured" G. Suitsu tõlkes, piiskoppide karjasekiri, Kristjan Raua luuletus „Pime ümber", A. Tauli „Läbi usupeegli", Ellen Niidu luuletus „Paekivi laul", A. Kaarme „Jeesuse vaikivaist aastaist", R. Kiviranna „Eesti usuteadlaste jutlustekogud", H. Mõtsniku „Pärast Urvastet", pikem analüütiline artiklite seeria usuelust kodumaal, inimõiguste nõudjaist ja N. Liidu riigivõimu sekkumisest inimeste ellu. See seeria on samasugune varem „Eesti Kirikus" ilmunud jutlusile, mis talle palju kannatusi on põhjustanud. See ilmus tema vangistuses oleku ajal, aga ta on nüüd vabaks saanud, kuna ta vabandas partei ees, et teda on eksiteele viidud. Kas uus kirjutis ei too jälle raskusi?

Edasi A. Tauli „Toomas Vaga 10 aastat EELK õpetaja", Aino Kallase luuletus „Kaduvuse vari" Minni Nurme tõlkes ja Heiki Talviku „Varemetel'.

Lühiteadete osas muudatusi Konsistooriumis, koguduste elust mitmel mandril, ja eraldi kirikuelust kodumaal, õp. Harri Mõtsniku vabastamiseks Rootsis toimunud aktsioon. Mitmed väga kaunid G. Reindorfi pliiatsijoonistuste reproduktsioonid.

Aarand Roos
„RÄNDAMAIE"
Luuletuskogu
$6.— + saatekulu 70 c

EKN noorsootöö komisjoni korraldatud Kabaree osutus huvitavaks. Ülemisel fotol Lindau õed-vennad esinemas, vasakult Juuli, Ellen, Linda, Rosemarie, Juhan, Paul ja Peeter. Alumisel fotol huviga kaasaelav publik Läti Kultuurimajas. Fotod: Enn Lilllakas

Eesti noorus trallitas

Osavõturohke EKN noorte kabaree-õhtu

Laupäeval, 24. mail oli Läti Maja suur saal tulvil eesti noortest ja nende külalistest. Toimus jalgpalli-meeskonna „Savona Satans" korraldusel pillava eeskavaga kabaree-õhtu. Kuna nimetatud jalgpalli-meeskonda kuuluvad mitmed EKN nooremad liikmed, siis oli ürituse nimeks pandud EKN noorte õhtu — ja seda see oligi, kuigi külaliste hulgas oli ka mõni laudkond vanemast generatsioonist.

Õhtu teadustajaks oli EKN peasekretär Priit Aruvald ja laiaulatuslikus kavas osalesid Peeter Kopvillem oma orkestriga ning Rose Marie Lindau, kas siis üksinda, Peeter Kopvillemiga või mitmes kombinatsioonis tolle hämmastavalt musikaalse perekonna teiste vendade-õdedega. Kaheksaliikmelisest sugulaslikust ansamblist oli kohal seitse, õde Reet ei saanud kaasa lüüa, oodates kodus järeltulija saabumist.

Oleks raske hinnata ja loetleda kõiki esitatud palu ja on vahest õigem piirduda üldiste muljetega. Antud zhanris (dzhäss-rock) oli esitatu väga viimistletud ja tehniliselt kõrgel tasemel. Hämmastas lavalt saali valguv andekus ja musikaalsus; huvitavad ja stiilipuhtad seaded, mis kõik oli kindlasti pingsa harjutamise tulemus. See omakorda viitab tõsiasjale, et esinejad olid võtnud oma ülesannet väga tõsiselt ja nendepoolset panust õhtu heaks kordaminekuks tuleb kõrgelt hinnata. Ei ole liigne öelda, et kava esitati professionaalselt ja südame tegi soojaks teadmine, et kõik tegelased olid eestlased; noored eestlased, kellele meie ühiskond ja selle pürgimused näivad olevat südamelähedased.

Lühema sõnavõtuga esines EKN esimees Laas Leivat, selgitades humoorikalt õhtu sünnilugu ja meie välisvõitluse poliitilist tagapõhja. Rõhutati ka ÜRO allkirjade ja „Musta lindi" aktsiooni.

Kavale järgnes hoogne tants, kus noored jällegi demonstreerisid talentide üliküllust: pärast Peeter Kopvillemi orkestrit jätkus tants Kaja II orkestri saatel Allan Liik'i juhtimisel.

Vaadeldes noori pidulisi, elus ilmelt hästi edasi jõudnud inimesi, oli tore märkida, et kõik näisid üksteist tundvat. Kõiki näis siduvat mingi nähtamatu side — oli nagu tunda suve- ja skautlaagrite, metsaülikooli, ESTO'de ja teiste rahvuslike ürituste-ettevõtmiste hõngu. Oli tore tunnetada, et palju väärtuslikku on aastate jooksul jäänud sõelale ja samas tikkus hinge kahjutunne sääraste kabaree-õhtute taoliste ürituste vähesuse üle.

Targad mehed peaksid tõepoolest pead kokku panema ja välja nuputama mooduse meie noorte tihedamaks seltskondlikuks koondamiseks. Sellest oleks kasu ka vanematele, sest eakamad pidulised näisid olevat nakatatud nooruslikust peotuhinast, rääkimata nende ridade kirjutajast, kelle turjalt kadus noorte hulgas olles vähemalt paar aastakümmet.

OK.

Silvi Salura OTSIB

oma onu HUGO SALURA't.

Kui keegi teab tema elukohta, palun teatada tel. 366-5972. Aadress: G. Kruusi, 220 Oak St. Apt. 1801, Toronto, Ont. M5A 2E1

JÕEKÄÄRUL

müüa suvila

Tel. 239-6590

Pedagoog Anette Aus surnud

Kannatusrikka haiguse järel suri Göteborgis 21. aprillil kauaaegne teeneterikas pedagoog, Göteborgi Algkooli esimene juhataja ja õpetaja Anette Aus. Kadunu pärines Harjumaa Kõnnu vallast, kus ta sündis a. 1900. Lõpetanud 1923. a. Tallinna Õpetajate Seminari, töötas ta üle 20 aasta Loksa algkooli õpetajana, kus ta abiellus kolleegi Artur Ausiga.

Rootsis ajustas ta õpetajatööd juba põgenikelaagris. Asunud a. 1947 Göteborgi, asus ta seal tööle täienduskoolides. Tema oli üks esimesi võitluses, mis viis Göteborgis eesti algkooli saamisele. Ta oli selle algkooli juhtajaks.

KODUMAA UUDISED

Peedu paisjärvest on palju räägitud ja selle ilu kiidetud. Aga tänavu viis kevadine suurvesi vesiväravad kaasa ja kaunist Peedu paisjärvest jäi pärast seda järele vaid kitsas mudaste kallastega ojanire. Kuid laguneb ka muldvall, betoonäär vajub, vundament laseb vett läbi. Kogu ümbrus on rõõmas. Kannatada on saanud Peedu elanikud ja suvilate ning aianduskruntide valdajad, kuna langes veetase järves ja ümbruskonna kaevudes. Nüüd on probleemiks joogi- ja kastmisvee saamine.

Peedu paisjärv kuulus ENSV Teaduste Akadeemia Füüsika Instituudile, kuid sellele käivat korrastamine lihtsalt üle jõu. Instituut on viimastel aastatel teinud kõik, mis suutis tammi lagunemisest päästmiseks, kuid ehitustööde maksumus ei olnud instituudile jõukohane. Peedu veskikompleksi rekonstrueerimise projekti esimene järk läheks maksma 200.000—250.000 rubla.

Novembri alul tähistati Tallinnas Raadio-Elektrotehnika Tehase lüh. RET'i 50. aastapäeva. Tehas asutati Tallinnas 1935. aastal 35.000-kroonise põhikapitaliga. Kui N. Liit okupeeris Eesti Vabariigi ühendati raadiotehased „Are" ja „Standard-Raadio" RET'iga ning nimeks anti ajakohaselt „Punane RET". Saksa — N. Liidu sõja puhkemisel viidi tehas Omskisse, kus hakati tootma raadiovastuvõjat „Vostok". Pärast sõda toodi tehas tagasi ja on valmistanud raadioaparaate, elektrioreleid, võimendajaid, elektri mõõteriistu ja seadiseid; suuliste teadete kaudu on kuuldud, et ka sõjalist elektroonikat, milleta ükski N. Liidu maailmaruumisõiduk pole võimeline maapinnalt tõusma.

Juubeli puhuks hakati tootma plaadimängijaid uues tööstushoones Leningradi maanteel. Samuti hakatakse tootma maailmatasemele vastavaid raadiokomplekse. Tööstuses töötavat eesrindlikult N. Liidu Ülemnõukogu saadik Irina Pilimon.

☆

Jõekääru vajab toetust

Taas vidistavad laululinnud Jõekääru Suvekodu tarede taga metsas ja õhtuti kuuled konnade lauluharjutust. Sääski — neid on ka juba omajagu.

Taredes on juba tükk aega nähtud tegevust — värvitakse ja haamerdatakse, ning eelolevate talgupäevade jooksul loodetakse tared suviste elanike jaoks korda seada. Neid elanikke tuleb igast ilmakaarest, lähedalt ja kaugelt: — eesti keelt rääkivad lapsed, kellel on võimalus veeta 4 nädalat omasuguste seltsis. Jõekääru on ju: — päikesepaiste, sport, laul ja mäng; — värske õhk, ühendus loodusega, lihtsus; — organiseeritud eestiaineline tegevus; — matkad, ujumine, lõkked; — palju nalja, kuid vahel ka kojuigatsuse pisaraid; — külaskäigud, esinemised, rahvatants; — uued eesti sõbrad ja kohtumine endiste sõpradega.

Suvekodusse registreerimine algas, nagu varem lehtedes teatatud, 15. mail ja kestis kuni 1. juunini 1986. Neljanädalaseks tegevuseks avanevad uksed 6. juulil ja lipud langetatakse 2. augusti keskpäeval. Kevadised talgupäevad on 7., 14. ja 21. juuni. Registreerida nendeks: Helgi Sambla 222-1830 või Reet Medri 633-5161.

Kaasmaalane, anna oma toetus Jõekääru Eesti Suvekodu heaks, et armastusega alustatud töö meie nooruse eestimeelseks kasvatuseks võiks jätkuda. Elukalliduse pidev tõus ja vabatahtliku tööjõu kadumine tõstab meie kulusid tunduvalt. Hooned vajavad alalist remonti, ühtlasi püüame ka oma noore personali töötasu ajakohastada.

Süvendagem Jõekääru vaimu: Kõik eesti noortele — eesti keeles, eesti meeles!

E. Jaa.

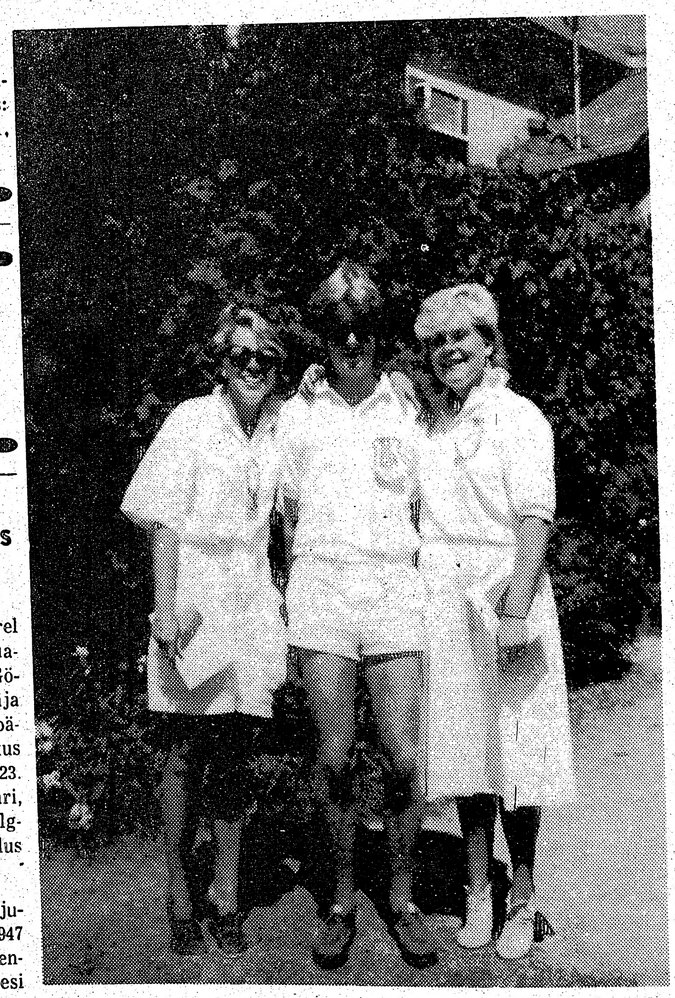

Osa Jõekääru noori kasvatajaid möödunud suvel. Pia Metsala, Erik Luiker ja Linda Varve.

Peetri koguduse pühepäevakoo

„Pagulaseestlaste

Tähistati õppeaasta lõp

Toronto Peetri Kogudus toimunud päevakohase jumal Paul ning muusikalist osa täi nisel õpilased esitasid vaimul ning koguduse naisring korra

Jumalateenistuse avaettekandeina Margit Viia õpilased Chantal D'Silva ja Philip Serez esitasid J. S. Bach'i ja Glinka muusikat harpsikordil ja orelil.

Järgnesid koraal ja liturgiline osa. Jutluse aluseks oli praost A. Taul võtnud Matteuse 13:54, täiendamissõnad kallist pärlist. Jutlustaja mainis, et elus on meil mitmeid kalleid pärleid, mida me peame hoidma ja ka edasi andma oma lastele. Üks neist on meie kirik, mis meid kõiki ühendab kristlikuks kogunduseks. Kristlik kasvatus on äärmiselt tähtis nii meile endile kui ka lastele ja lastelastele. Ka harilus on kallis pärl, mida eestlased on alati eriti kõrgelt hinnanud. Pagulaseestlasile aga on üks kallimaist pärleist meie emakeel, mida oleme õppinud pühapäevakoolis, täienduskoolis, skautide-gaidide üksustes ja mujal. Kõige kallimaks pärliks on aga Jumala riik, mis on kogu kristliku koguduse mõisteks. Ka Jumalariigi mõiste ja austamine on meie antud edasiandmiseks, mida me oleme osaliselt teinud pühapäevakooli kaudu.

Kallis pärl on ka meie okupeeritud kodumaa. Oma palvetes õpetas ja Taul palus Eestile Jumala kaitset ja parema hommiku saabumist. Eestpalvet kodumaa eest kinnitas organist Roman Toi hümni palve salmiga „Su üle Jumal valvaku . . .".

KOOSVIIBIMINE KIRIKU SAALIS

Jumalateenistusele järgnes koosviibimine kiriku all saalis, kus koh vilauas istudes jälgiti noorte ette kandeid ja sellega kaasuvaid sõna võtte pühapäevakooli ja kogudus nõukogu esindajate poolt. Esimen sõnavõtt oli õpetaja A. Taulilt, kes tervitas nii pühapäevakooli õpila kui ka teisi koosviibimisest osavõtjaid. Söögipalvet asendas pühapäevakooli õpilaste ühislaul. Samu laulsid noored sünnipäevalau Margit Viia klaverisaatel.

Vana traditsiooni kohaselt jagas pühapäevakooli õpilastele raamatuid, mida teostas koolijuhata Maimu Käärmann. Pärast raamatute väljajagamist M. Käärmann mainis oma sõnavõtus, et käesolev aktuse-taoline koosviibimine osut

UDISED

bri alul tähistati Tallinnas
lektrotehnika Tehase lüh.
aastapäeva. Tehas asuta-
nas 1935. aastal 35.000-
põhikapitaliga. Kui N. Liit
Eesti Vabariigi ühendati
ased „Are" ja „Standard-
RET'iga ning nimeks anti
lt „Punane RET". Saksa
lu sõja puhkemisel viidi
skisse, kus hakati tootma
tuvõjat „Vostok". Pärast
i tehas tagasi ja on val-
raadioaparaate, elektri-
imendajaid, elektri mõõ-
seadiseid; suuliste tea-
u on kuuldud, et ka sõja-
onikat, milleta ükski N.
ailmaruumisõiduk pole
maapinnalt tõusma.
puhuks hakati tootma
gijaid uues tööstushoo-
gradi maanteel. Samuti
tootma maailmatasemе-
vaid raadiokomplekse.
töötavat eesrindlikult N.
mnõukogu saadik Irina

st

usse registreerimine al-
varem lehtedes teatatud,
a kestis kuni 1. juunini
janädalaseks tegevuseks
ukse 6. juulil ja lipud
se 2. augusti keskpäeval.
talgupäevad on 7., 14. ja
Registreerida nendeks:
bla 222-1830 või Reet
-5161.
alane, anna oma toetus
Eesti Suvekodu heaks,
usega alustatud töö meie
estimeelseks kasvatuseks
uda. Elukalliduse pidev
abatahtliku tööjõu kadu-
b meie kulusid tundu-
ed vajavad alalist re-
tlasi püüame ka oma
sonali töötasu ajakohas-

gem Jõekääru vaimu:
noortele — eesti keeles,
les! E. Jaa.

nöödunud suvel. Pia
ve.

Peetri koguduse pühepäevakool tänavusel koolitöö pidulikul lõpuaktusel.
Foto: Enn Lillakas

„Pagulaseestlaste kallimaks pärliks meie emakeel"

Tähistati õppeaasta lõppu Peetri koguduse pühapäevakoolis

Toronto Peetri Koguduse pühapäevakooli õppeaasta lõppes pühapäeval, 25. mail toimunud päevakohase jumalateenistuse ja koosviibimisega. Jutlustas praost Andres Taul ning muusikalist osa täitsid Margit Viia õpilased. Pühapäevakooli lõpukoosviibimisel õpilased esitasid vaimuliku ilmega programmi, austasid emasid rohkete lilledega ning koguduse naisring korraldas hubase kohvilaua.

Jumalateenistuse avaettekandeina Margit Viia õpilased Chantal D'Silva ja Philip Serez esitasid J. S. Bach'i ja Glinka muusikat harpsikordil ja orelil.

Järgnesid koraal ja liturgiline osa. Jutluse aluseks oli praost A. Taul võtnud Matteuse 13:54, tähendamissõnad kallist pärlist. Jutlustaja mainis, et elus on meil mitmeid kalleid pärleid, mida me peame hoidma ja ka edasi andma oma lastele. Üks neist on meie kirik, mis meid kõiki ühendab kristlikuks koguduseks. Kristlik kasvatus on äärmiselt tähtis nii meile endile kui ka lastele ja lastelastele. Ka haridus on kallis pärl, mida eestlased on alati eriti kõrgelt hinnanud. Pagulaseestlasile aga on üks kallimaist pärleist meie emakeel, mida oleme õppinud pühapäevakoolis, täienduskoolis, skautide-gaidide üksustes ja mujal. Kõige kallimaks pärliks on aga Jumala riik, mis on kogu kristliku koguduse mõisteks. Ka Jumalariigi mõiste ja austamine on meile antud edasiandmiseks, mida me oleme osaliselt teinud pühapäevakooli kaudu.

Kallis pärl on ka meie okupeeritud kodumaa. Oma palvetes õpetaja Taul palus Eestile Jumala kaitset ja parema hommiku saabumist. Eestpalvet kodumaa eest kinnitas organist Roman Toi hümni palvesalmiga „Su üle Jumal valvaku . . .".

KOOSVIIBIMINE KIRIKU SAALIS

Jumalateenistusele järgnes koosviibimine kiriku all saalis, kus kohvilauas istudes jälgiti noorte ettekandeid ja sellega kaasuvaid sõnavõtte pühapäevakooli ja koguduse nõukogu esindajate poolt. Esimene sõnavõtt oli õpetaja A. Taulilt, kes tervitas nii pühapäevakooli õpilasi kui ka teisi koosviibimisest osavõtjaid. Söögipalvet asendas pühapäevakooli õpilaste ühislaul. Samuti laulsid noored sünnipäevalaulu Margit Viia klaverisaatel.

Vana traditsiooni kohaselt jagati pühapäevakooli õpilastele raamatuid, mida teostas koolijuhataja Maimu Käärmann. Pärast raamatute väljajagamist M. Käärmann mainis oma sõnavõtus, et käesolev aktuse-taoline koosviibimine osutus võimalikuks koguduse naisringi ja mõnede lastevanemate abiga. Edasi tänas kõneleja lastevanemaid ja vanavanemaid, kes on pühapäevakooli tegevusele suurel määral kaasa aidanud. Suure-yaeva nägijad on aga olnud pühapäevakooli õpetajad, Peetri koguduse õpetajad, nõukogu esimees, juhatus ja mitmed teised. Eriti kaunis oli emade austamine, kes kõik said lillekimbud pühapäevakoolis õppivate poegade ja tütarde vahendusel.

Lillede rohkus oli märgatav, kuna neid veel hiljem jagati lastevanemate poolt lähematele kaastöölistele-korraldajatele nagu prouad Viksten, Kalvik ja Ratnik, koguduse õpetaja Andres Taul ja nõukogu esimees Andres Tork.

Pühapäevakooli lõpetasid Kairi Taul ja Reimar Ratnik, kellele anti üle vastavad diplomid ja lilled.

Ettekanded koosnesid deklamatsioonidest, jumalasõna lugemisest, laulugruppide paladest, soololauludest ja instrumentaalmuusikast. Kava teisel poolel esitati põimik Taaveti 128. laulu ainetel, mille koostas Tarvo Kass, kes täitis ka vahelugeja osa. Ettekannetega olid seotud: Karin Jürman, Aili Kuutan, Kersti (Kristina)-Li Kuutan, Kristina Liivoja, Martin Lillakas, Rita Läte, Trina Läte, Monika Medri, Peeter Musta, Schewna Negger, Silvia Rajaste, Kairi Taul, Vaiki Taul, Kristina Viksten ja pühapäevakooli õpetajad Maimu Käärmann, Margit Viia ning Tarvo Kass.

Nõukogu esimees A. Tork oma sõnavõtus tänas nii pühapäevakooli kui ka leerieelsete grupi õpetajaid ning mainis, et ka õpetaja Edgar Heinsoo on olnud tihedalt seotud pühapäevakooli tegevusega. Tänutäheks andis ta ümbrikud kooli õpetajaile: Maimu Käärmann, Tarvo Kass, Anne Kriisa-Graydon, Helle Ratnik, Inge Tork ja Margit Viia.

Koosviibimise lõpul praost A. Taul soovis head suvepuhkust nii õpilastele kui ka kohalviibivaile koguduse liikmeile ning juhatas sisse lõpukoraali — „Õnnista ja hoia".

V. L.

Osalisi Peetri koguduse pühapäevakooli õpilaste poolt esitatud põimikus.
Foto: Enn Lillakas

TORONTO LINN

Avalik teadaanne

ujulate omanikele

Te võite peatada tragöödia enne selle juhtumist

Igal suvel on arvukalt surmajuhtumeid eraujulates — kõige enam laste hulgas, kes on uppunud ujulates, kus pole täiskasvanute valvet.

See on iga ujula omaniku kohus piirata oma ujula aiaga, mis oma konstruktsioonilt vastab seaduslikele nõudeile.

Äratõmme kehtivast sundmäärusest (By-law 72-74), mis kirjeldab üksikasjaliselt kehtivaid nõudeid eraujulaid piiravate aedade suhtes, on saadaval linnavalitsuses aadressil: Department of Buildings and Inspections, 16th Floor, East Tower, City Hall või telefonil 392-7960.

Eraujulaid ja neid piiravaid aedu, mis pole ehitatud määruste kohaselt, pole võimalik kindlustada õnnetuste vastu — arutage seda oma kindlustusagendiga.

Kui te elate väljaspool Torontot võtke ühendus kohaliku omavalitsusega vastava informatsiooni saamiseks.

Michael L. Nixon, P. Eng.
Commissioner of Buildings and Inspections
and Chief Building Official

Building A Better Toronto

Tagasilöök vabakaubanduse ideele

OTTAWA — Samal ajal kui kanada konservatiivide valitsus on vaimustatud suurtest vabakaubanduse väljavaadetest USA'ga ja peaminister Brian Mulroney peab end president Ronald Reagani suurimaks sõbraks, tõstis president Reagan uusi tariife kanada puidumaterjalidele, mille suuruseks arvestatakse 250 miljonit dollarit ja mis võivat põhjustada tuhandeile töötust.

Peaminister Brian Mulroney tegi etteheiteid USA presidendile isiklikult antud lubaduse murdmise pärast. Reagan oli petnud teda, lubades hoiduda suuremaist protektsionistlikest sammudest tundlike vabakaubanduse läbirääkimiste ajal. Nüüd oli Reagan isiklikult nõustunud viieaastase tariifide kehtima panekuga kanada seedrist ehitusmaterjalidele.

Kanada välisminister Joe Clark helistas USA välisministrile George Shultzile ja avaldas protesti. „Shultz oli „saanud täielikult aru, miks mina nii ütlesin" ja lisas, et Kanada kaalutleb „mitmesuguste kommertsiaalsete vastusammudega vastamist.

USA on väga sageli olnud riik, millega on raske sõbralik olla", ütles Clark.

Reagan soovivat siiski viia läbi vabakaubanduse plaani, kuid see näib olevat väga komplitseeritud. USA senaatorid nõuavad üheks tingimuseks dollarite samaväärseks tegemist, et Kanadal kaoks odava dollari tõttu tekkinud eelis oma kauba müügil.

Poola põrandaaluse ametiühingu juht tabati

VARSSAVI — Poola tagaotsituim poliitiline põgenik Zbigniew Bujak tabati. Ta on juhtinud Solidaarsuse põrandaalust tegevust aastast 1981. Poola teadeteagentuur PAP ei avaldanud lähemaid üksikasju kuidas Bujak oli nii kaua suutnud vältida vangistamist. Bujaki eesmärk oli praeguse Poola põhiseadusliku korra kukutamine. Lech Walesa protesteeris vangistamise vastu, öeldes, et „Bujak oli silmapaistvaim ja julgeim võitleja kodanike õiguste ja Solidaarsuse eest"

ARMAST ISA

ERIK KATTEMAA'd

sündinud 5. oktoobril 1891 Eestis

surnud 1. juunil 1986 Portlandis, Oregonis

mälestab kurbuses

Puhka rahus, armas isa! INGVAR abikaasaga

UNUSTAMATA ARMAST EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

AMALIE SADUL'at

neiuna LEISBERG

sündinud 21. novembril 1896 Hiiu-Emmastes
surnud 25. mail 1986 Hiiu-Emmastes

mälestavad vaikses leinas

Üle mitme maa ja laia mere
tänutundes mäletame Sind.
Pärja punume Sul silmavees —
tänu, armas ema, kõige hea eest.

POEG perekonnaga Hiiumaal
HELJU, HELME ja SILVI perekondadega Torontos

Mälestame leinas

AMALIE SADUL'at

surnud Hiiumaal

ja avaldame kaastunnet tütardele
HELJULE, HELMELE ja SILVILE

ELLA ja LEANDER
ARNI ja MAILA
MEINI ja VAIKE
RIFARD ja KOIDU
FRIEDA ja JOHANNES
TELMA
LUDMILLA

Kaugesõidukapten

HERMAN VILU

mälestab

HIIDLASTE SELTS

Kauaaegset head sõpra

KRISTJAN KRUMMKAMM'i

mälestavad leinas

ADELE ja MARTIN REITAV perekonnaga
ARTUR PAEVERE

Leinateateid

USA-s Saginawis suri 10. veebruaril Paul Rogers.

Rootsis Gärles suri 7. märtsil Joosep Seiman, sündinud 22. detsembril 1902 Pärispeal.

Rootsis Väddö Backal suri 9. märtsil Johannes Silberberg, sündinud 14. juunil 1908 Eestis.

Rootsis Sandvikenis suri Karin Põldroo-Boman, sündinud 3. juulil 1905 Tallinnas.

Rootsis Borasis suri 15. märtsil Lembit Põllu, sündinud 3. juunil 1925 Eestis.

Rootsis Alingsasis suri 20. märtsil Kaarel Kotkas, sündinud 10. juunil 1915 Putkastes.

Austraalias suri 14. märtsil Viktor Vares, sündinud 16. augustil 1923 Petserimaal.

Vaasa laulukoor esineb Torontos

Vaasast, Soomest tuleb järgmise külaliskoorina Vaasa Kamarikuoro (kammerkoor), kes esinevad 12. juunil kell 8 õhtul St. Pauli kirikus (227 Bloor St. E.). Koori juhatab Karl-Johan Hansson. Kavas on Skandinaavia ja Euroopa kirikumuusika, samuti Aaron Copelandi „Lõoke". Kooril on olnud suur edu Londonis BBC poolt korraldataval „Let the People Sing" võistlusel.

Samaaegselt soome kooriga kuuldakse ka kiriku oma koori St. Paul's Singers.

KIRIKUD

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laup., 7. juunil kell 10.00 homm. pühapäevakooli väljasõit Boyd parki.

Pühap., 8. juunil kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, solist H. Piil. Kell 6.00 õ. teemakõne: „Palveelu mõjuvam ehe", H. Eller, tshello- ja flöödimuusika.

Pühapäeval, 8. juunil kell 10.15 homm. pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11 lastele.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 4. juunil kell 6 õ. Piibli-palvetund.

Pühapäeval, 8. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 11. juunil kell 6 õ. piibli-palvetund.

Pühapäeval, 15. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Kiil New Yorgist.

Kolmapäeval, 18. juunil kell 6 õ. piibli-palvetund.

Pühapäeval, 22. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 25. juunil kell 6 õ. piibli-palvetund.

Pühapäeval, 29. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib K. Raid.

ESIMENE EESTI EV. LUTH. KOGUDUS HAMILTONIS

Kirik: 18 Victoria Ave. S.
Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik,
3 Mapleside Ave, Hamilton, Ont.
L8P 3Y4, tel. 527-0410

Pühapäeval, 15. juunil kell 11 homm. BALTI KÜÜDITATUTE MÄLESTUSTEENISTUS. Teenivad balti vaimulikud. Laulab läti koguduse koor. Viiulil A. Kerk.

Õpetaja kõnetunnid on igal esmasp., 18.00—19.30 Hamiltoni kiriklas (tel. 1-527-0410) ja igal neljap., 18.00—19.30 501 Davisville Ave. Torontos, tel. 483-2478. Muul ajal kokkuleppel.

EELK'l 67 kogudust

EELK konsistoorium otsustas oma koosolekul 6. mail 1986 Stokholmis võtta vastu EELK-sse Lõuna-Florida Pauluse koguduse. Nüüd on EELK koguduste arv 67.

Lõuna-Florida Pauluse koguduse vastuvõtmine EELK-sse oli juba mõnda aega päevakorral, kuid teatud takistused viivitasid selle küsimuse lahendamist. Positiivne lahendus leiti aga läbirääkimistel, mida konsistooriumi poolt Ühendriikidesse saadetud peapiiskop Konrad Veem ja assessor Vello Mänd pidasid aprilli alguses EELK USA I praostkonna sinodil Lakewoodis.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 8. juunil SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED: **Mt. Pleasant kalmistul** kell 3 p.l., **York kalmistul N osas** kell 5 p.l. Muusikalises osas Estonia Orkester.

Pühap., 15. juunil kell 11 homm. küüditamiste mälestust tähistav JUMALATEENISTUS. Teenig õp. Elmar Pähn.

Pühap., 22. juunil kell 12 päeval VÕIDUPÜHA tähistav jumalateenistus perek. Hiirte suvekodus. Teejuhiseid palume jälgida ajalehtedes. Sõiduvõimaluste puudumisel palume helistada — hr. Hjalmar Kuld, tel. 889-7689.

Pühap., 29. juunil on pikk nädalalõpp, jumalateenistust ei ole.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 8 õhtul.

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

KÜÜDITATUTE MÄLESTUS-JUMALATEENISTUS pühapäeval, 8. juunil kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul. Laulab Cantate Domino R. Toi juhatusel.

SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED pühapäeval, 15. juunil:

I kell 11 hommikul Westminster kalmistul, teenib õp. A. Taul.

II kell 2 päeval York kalmistul. õp. A. Taul;

III kell 4 p.l. Mt. Pleasant kalmistus, teenib õp. E. Heinsoo. Kõigil teenistustel mängib Vaimulik Orkester Madis Kreemi juhatusel.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30—12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul. Muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.,
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laupäeval, 7. juunil kell 11 homm. pühapäevakooli väljasõit. Informatsiooni saab koguduse kantseleist.

Pühapäeval, 8. juunil kell 2 p.l. piiblikool täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Gustav Pitka, laulab naistrio. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Kevin Hurford.

ARM

Mälestus Sinust ei kustu!

Lahkus meie kauaaegne armas sõ

ENE A

Mälesta

LE
VA
AL
ris

Kauaaegset head sõpra

ELLEN

mälesta

E

Aas

ARMAST ABIKAASAT, EMA JA VANAEMA

ELLEN TORRI't

neiuna LILLEBERG

sündinud 18. detsembril 1921 Kaberneemes
surnud 28. mail 1986 Richmond Hillis

mälestavad leinas

abikaasa RUDOLF
poeg TOOMAS
tütred ANNE ja LANA perekondadega

Armas

ELLEN TORRI

Sinu ootamatut lahkumist mälestavad leinas

MAIMU, HARRI, MEHIS
ALAR ja VALVE

KAPTEN

HERMAN VILU

mälestab kurbuses „Astridi" pere ja avaldab kaastunnet perekonnale

ANTON PIRSO
MART MÄGI
HILJA SAUNIK
MIILI ja MATTI ODER

LAHKUS MINU ARMAS ABIKAASA

ENE ALBERT

neiuna KALVIK

sündinud 4. septembril 1919 Tallinnas
surnud 28. mail 1986 Ottawas

Siigavas leinas

WALTER

Mälestus Sinust ei kustu!

Meie keskelt lahkunud liiget

HERMAN VILU

mälestab leinas

VANCOUVERI EESTI PENSIONÄRIDE ÜHING

Lahkus meie kauaaegne armas sõber ja ristiema

ENE ALBERT

Mälestavad siigavas kurbuses

LEIDA
VÄINO ja HILLE VARVE
ALLAN ja ENDEL
ristitütar LINDA

PARK CHAPEL 2180 Hurontario St., 277-7050

ROSEDALE CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7034

YORK CHAPEL 2337 Bloor St. W, 767-3193

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED

Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine
Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

Kauaaegset head sõpra

ELLEN TORRI't

mälestavad kurbuses

ELSA ja AKSEL MÄGI

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $45.—,	kokku $107.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $23.—,	kokku $57.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $11.50,	kokku $29.50

USA-s:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $49.—,	kokku $111.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $25.—,	kokku $59.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $13.—,	kokku $31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saatn ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Nr. 42

EELK TORONTO VA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

...ap., 8. juunil SURNUAIA-... JUMALATEENISTUSED: ...leasant kalmistul kell 3 p.l., ...kalmistul N osas kell 5 p.l. ...kalises osas Estonia Orkester.

...ap., 15. juunil kell 11 ... küüditamiste mälestust tä- ... JUMALATEENISTUS. Tee- ... Elmar Pähn.

...ap., 22. juunil kell 12 päeval ...UPÜHA tähistav jumalatee- ... perek. Hiirte suvekodus. ...niseid palume jälgida ajaleh- ... Sõiduvõimaluste puudumisel ...e helistada — hr. Hjalmar ... tel. 889-7689.

...ap., 29. juunil on pikk nä- ...pp, jumalateenistust ei ole.

...etaja kõnetunnid teisipäeviti ...6—8 õhtul ja neljapäeviti kel- ...—8 õhtul.

...iku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni 8 õhtul.

...ELK PEETRI KOGUDUS

...7 Mt. Pleasant Rd. Toronto Ont. M4P 2L1
...st Andres Taul. Tel. 483-4103
... kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387, kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

...ÜDITATUTE MÄLESTUS- ...ALATEENISTUS pühapäe- ...8. juunil kell 11 hommikul. ...b õp. A. Taul. Laulab Canta- ...mino R. Toi juhatusel.

...RNUAIAPÜHA JUMALA- ...NISTUSED pühapäeval, 15. ...l:

...kell 11 hommikul Westminster ...istul, teenib õp. A. Taul.

...kell 2 päeval York kalmistul. ...A. Taul;

...kell 4 p.l. Mt. Pleasant kal- ...is, teenib õp. E. Heinsoo. Kõi- ...teenistustel mängib Vaimulik ...ister Madis Kreemi juhatusel.

...PETAJATE KÕNETUNNID ...apäeviti kl. 9.30—12 hommi- ...ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul. ...l ajal telefoni teel.

...ANTSELEITUNNID teisipäe- ...kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti ...2—3 päeval.

...TORONTO EMMANUELI ...VANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.,
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

...upäeval, 7. juunil kell 11 ...n. pühapäevakooli väljasõit. ...rmatsiooni saab koguduse ...seleist.

...ihapäeval, 8. juunil kell 2 p.l. ...kool täiskasvanuile. Kell 3 p.l. ...ALATEENISTUS. Kõneleb ...av Pitka, laulab naistrio. Is- ...a surma mälestamine. (Buss ... Kodust kell 1.15 p.l.)

...ell 6 õ. ingliskeelne JUMALA- ...NISTUS. Kõneleb Kevin Hur-

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — kolmapäeval ja reedel

Kolmapäeval, 4. juunil 1986 — Wednesday, June 4, 1986

Eesti Sihtkapital Kanadas juhatus oma töölaua taga. Pildil vasakult Harald Teder, Kaius Meipoom, Hans Lupp, Henn Mäeste, Villem Noolandi ja praost Andres Taul.
Foto: Vaba Eestlane

Eesti Sihtkapital . . .

(Algus lk. 1)

Laekur esitas eelarve, kus oli tulude poolel $140.000, ja kulusid $68.000, jättes loodetava kapitali kasvuks $71.300. See summa on eelmise aasta tegelikust laekumisest palju tagasihoidlikum, mis siiski ei tähendavat tagasiminekut, kuid on tingitud teadaolevate laekumiste võimalusest. ESK vaatab optimistlikult tulevikku.

Valimistel tuli valimisele vanuse tõttu väljalangenud kaks juhatuseliiget ja esimees.

Juhatuseliikmed K. Meipoom ja Harald Teder valiti tagasi, samuti juhatuse esimees H. Lupp.

Välisrevidendiks tagasi Toivo Kõhelik.

ESK mitmesugustesse komiteedesse järgnevad isikud: **Toetuste komitee** — Regina Heinar, Ilmar Heinsoo, Emanuel Lepik, Edgar Marten, Hannes Oja, Villem Noolandi, Valdek Raiend, Tarvo Toomes. **Investeeringute komitee:** Juhan Künnapuu, Ilmar Martens, Kaius Meipoom, Aavo Kimmel, Harry Rannala. **Informatsioonikomitee:** Karl Arro, Kalju Jõgi, Laas Leivat, Enn Salurand, Andres Taul. **Juriidiline komitee:** Ted Roland Laan, Tõnis Laar, Hans Meret, Ado Park, Ermi Soomet, Harald Teder, Tõnu Toome. **Revisjonikomisjon:** Gunnar Mitt, Mart Pedel, Erik Altosaar ja Henn Mäeste.

Koosolekul algatatud küsimuste all tõsteti üles A. Haavaniit's Springmount Nurseries and Landscaping Ltd. küsimus. H. Lupp selgitas,

et äri kuulub ESK-le, kuid on seaduste järgi erafirma, mille puhastulust on moodustatud A. Haavaniidu nimeline fond.

K. Meipoom selgitas sihtasutuse osa äri pidajana, nagu seda nõuab Kanada seadus. V. Rein soovitas tahvli panekut Eesti Maja seinale, nende nimedega, kes on teinud annetusi ESK-le.

Läbirääkimiste alul andis H. Jõe üle A. Haavaniidule „Lembitu poiste käsiraamatu" tänutäheks tema fondist saadud toetuse eest. Selle järel tõi A. Haavaniit esile mitmeid puudusi praeguse aiaäri pidamisel, millele H. Lupp vastas, et äri väärtus on siiski tugevasti tõusnud ja praegu on käsil maantee laiendamine, mis toob teatud eeldusi paremaks äritsemiseks. ESK tahab teha oma parima selle pidamisel. Kuna vahekord ESK ja A. Haavaniidu vahel näib olevat lahendamatu, siis V. Rein tegi ettepaneku, et antagu aiaäri A. Haavaniidule tagasi või on juhatusel mingi muu plaan arusaamatuste lõpetamiseks.

☆

Järgnenud juhatuse koosolekul jagati ametid järgnevalt: esimees Hans Lupp (valitud peakoosoleku poolt), abiesimees Kaius Meipoom, sekretär Harald Teder, laekur Henn Mäeste, juhatuseliikmed Villem Noolandi ja praost Andres Taul, Juhatuse esindajaiks komiteede juurde V. Noolandi — toetuste komitee, K. Meipoom — investeeringute komitee, A. Taul — informatsioonikomitee, H. Teder juriidiline komitee ja H. Mäeste revisjonikomisjon.

N. Liit nõustus . . .

(Algus lk. 1)

Teine Kanada mure on, et N. Liit ei võiks arvestada Kanada tõendite saamise eeskirju. On avaldatud arvamisi, et neid tõendeid võidakse vabritseerida ja tunnistajaile nende osad enne kätte õpetada.

Aga Makarov ütles, et sellist arvamust ei saa olla, tema valitsus on nõustunud iseseisvate tunnistajate kasutamisega, lubades stenograafe

ning lubavad tunnistajate ülekuulamist videolindistada, mida enam muuta ei saa.

Delegatsioon võib ise korraldada tõlkimist ja teha seda nagu nad soovivad. Samuti võidakse tunnistajaile küsimusi esitada tavalisel ristküsitlemise viisil milline protseduur on sama kui Kanadas.

Ni liidu vastus neile tingimusile paneb surve föderaalvalitsusele,

kes on saanud Deschenes'e komisjonilt nõudmise neile antud mandaadi pikendamiseks pärast 30. juunit, nii et ametnikud võiksid konrollida N. Liidu tõendeid.

Kanada valitsus lubas sel nädalal teatada võimalikust N. Liidu tõendusmaterjali kasutamisest natsisõjakuritegudes süüdistatute vastu.

Sündmuste kalender

- **Reedel, 13. juunil kell 7.30 õ. St. Pauli kirikus küüditamise 45. aastapäeva jumalateenistus.**
- **Teisipäeval, 17. juunil kell 7.30 õ. Walter Hallis, Toronto Ülikooli muusikafakulteet, „Estonia" koori kontsert.**
- **Esmaspäeval, 23. juunil kell 7.30 õ. Eesti Maja suures ja keskmises saalis Võidupüha ja jaaniõhtu.**
- **Laupäeval, 5. juulil Seedrioru Suviharja-pidu, kll 4 p.l. kontsertaktus, kell 9 õ. vabaõhuteater.**

wintario

29. mail peetud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. 0 578884, $1000 — 90266, $100 — 2298, $10 — 111 ja tasuta piletiraamat — 55.

Sahharov nõus lõpetama inimõiguste kampaaniat

PARIIS — N. Liidu füüsik Andrei Sahharov olevat nõustunud vähendama oma inimõiguste kampaaniat ja lubas mitte avaldada oma seisukohti läänemaailma ajakirjandusele, kui Kreml lõpetaks tema siseriigilise eksiili ja laseks teda minna Moskvasse tagasi, teatas ta perekond. Sahharovi otsuse avaldas tema kasutütar Tatjana Jankelevitsh, kes oli kaasas ema Jelena Bonneriga Euroopas, enne kui Bonner pöördus tagasi N. Liitu ja oma abikaasa juurde siseeksiili Gorkisse.

Kunstnik Ants Vomm töötab Ontario Place'is

Kunstnik Ants Vomm, kes aastaid on valmistanud Ontario Place'is külastajaile karikatuure on ka tänavu asunud oma kohale laste külas. Ta on ilusatel ilmadel viis päeva nädalas, välja arvatud kolmapäev ja neljapäev, kella 10-st hommikul kuni kella 8-ni õhtul.

Villu veste

Oli mul kord üks sõber . . .

Oli mul kord üks lõbus sõber. Ärkas igal hommikul rõõmust kilavate silmadega ja uinus õhtul patja naeru kihistades. Päevad olid täis lusti ja melu. Ei häirinud teda kütmata laagribarakid, ei pidevalt piinav suitsunälg ega kõhu nurisevad monoloogid, kui söömaaja lõppedes oli tunne, et just nüüd võiks selle mänguga tõsiselt peale hakata.

Suures väljarändamise tuhinas kadus too naerusuine semu mu silmist. Kukkus juttude järgi kusagil Kanada kolkas põlismetsa laastama. Mina jälle tuhnisin mitu tuhat jalga maakamara all kulda otsida ja nii see lugu käis. Töölepingu lõppedes teadis keegi rääkida, et semu olevat edasi jäänud Kanada laantesse sääskede pureda. Minust sai jällegi linnavurle. Aegajalt oli tast ühteist kuulda, ent siis katkesid needki uudiste narmad ja kunagisest supisaba kaaslasest polnud kuulda ei kippu ega kõppu.

Siis aga toimus Torontos globaalse eestlaskonna lokaalne koondumine igasuguste massüritustega, kaasa arvatud rahvuslikult meelestatud ja vanu kombeid austavad kollektiivsed kärakapildumised. Seisin just ühel taolisel simmani moodi olemisel polituuri sabas, pilet käes, kui tundsin õlal koputust. Ümber pöördudes nägin oma silmade vaatekaares jändrikku tegelast, laup kipras ja nägu sünge nagu Vanemuisel, kui laul viltu kiskus. Andis tükk aega tunnistada, enne kui ma tolle Maarjamaa poja kivistunud näojoontest leidsin kunagise sõbramehe naerukurdude jäljeraasukesed ja silmade nurgist vaevumärgatava lõbususe iva. Kunagisest naerukihistavast sellist olid aastad teinud tõsise venna, kes sobis väliuseli aktusekõnelejate ametiühingu auliikmeks.

Ja ega ta jutugagi lugu parem polnud. Püüdsin küll elustavate vedelikkude abiga jutukivile õlga alla panna, ent tee mis tahad, veerema ma seda ei saanud. Omaaegsest naljavennast olid Kanada laaned välja keeranud kidakeelse selli, kelle suust tuli sõnu sama visalt kui kalu Simcoe järvest. Kiskusime toda keskustelu mõnda aega, ent siis taipasime vist mõlemad selle mõttetust. Pobisesime vastavad sõnad peolärmi ja läksime mõlemad oma teed. Kuidagi kahju oli ja koju jõudes kobisin tusaselt oma urgu ning hakkasin asju lähemalt lahkama.

Tolle ajude piinamise protsessi jooksul jõudsin veendumusele, et väites, mis kõneleb ümbruse mõjust inimese kujunemisele on oma tõetera sees. Kunagistest laagripäevade semudest, kellest sul on jäänud meelde teatud kindlaraamilised pildid, on aeg ja ümbrus sageli vorminud hoopis teistmoodi putukad ja neid kohates tunnetad sageli, et sul on nende uute väljaannetega kohanemisega pisut tegemist. Küllap tunnetavad nemadki sama, sest eks ole sullegi uus pitser laubale löönud.

Samast pesast väljalennanud linnud on aastate jooksu erinevais paigus ennast ehtinud erinevate sulgedega — nagu üks kunagine sõber, keda kohtasin pärast aastakümnete pikkust lahusolekut Kalifornias. Tore semu pidas vajalikuks mulle jällenägemise rõõmu asemel kurta, et ta lahtise auto karboraator olevat hakanud streikima ja ta pidi kasutama oma naise tavalist, õhujahutusega autot minu ringisõidutamiseks. Või too kunagine kaevikukaaslane, kes oma isikliku autoga tuli mulle vastu Göteborgi lennuväljale ja saatis mulle hiljem Torontosse bensiiniarve. Ega minugagi lugu teistmoodi pole. Tasun veel praegu hambaid kiristades pangavõlga, mis sai tehtud möödunud ESTO aegu — mööbel ja maja pidid olema tipp-topp Rootsist saabuvate külaliste vastuvõtuks — ma teile, sotsidele, veel näitan, kuidas see heaoluriik tegelikult välja näeb!

Oma urus pead vaevates jõudsin siis veendumusele, et tegelased kes naeruvääristavad minevikus tuiamist, peaksid oma seisukohti revideerima. Tuleb välja, et minevikus peitub see jõuraasuke, mis aegade ja paikade poolt erinäolisteks muutunud tegelastest moodustaks jälle vana semude kamba, mida oleks hädasti vaja. Hinge tikkus tuline kahjutunne, et ma oma sõbraga tollel simmanil seda joont pidi ei käitunud. Oleksime siis kindlasti teistmoodi lahkunud — erinevad küll, ent samas sarnased — kaugete, põhiliste aegade haardes.

Lääneriigid kistakse USA ja Uus-Meremaa vahelisse tülli

OTTAWA — Kanada ja teised lääneriigid veetakse kaasa Uus-Meremaa ja USA vahelisse vastuollu saare otsuse üle deklareerides end tuumavabaks tsooniks, ütlevad vaidlusalusele küsimusele lähedased diplomaatlikud allikad. USA täieliku heakskiiduga on ka Inglismaa avaldanud diplomaatlikku survet Uus-Meremaale, et see tühistaks oma tuumarelvade vaba tsooni, millega keelati harjutused selles piirkonnas USA ja Inglismaa sõjalaevadele.

USA murrab SALT II kokkuleppe

HALIFAX — NATO välisministrite konverentsil Halifaxis avaldasid välisministrid kartust, et USA täidab oma ähvarduse, murdes SALT II kokkuleppe tuumarelvade piiramiseks ja ühinesid kõik USA mõjutamiseks juba ette ebaõnnestumisele mõistetud katsele. USA kaitses üksinda oma positsiooni, et N. Liidu kokkulepe USA'ga on oma kasutatavuse üle elanud ja tuleks lõpetada. Sel olevat veel vaid sümboolset tähendust Euroopale, kuid ei mängivat mingit rolli relvastuse piiramisel.